

Suhdannebarometri

Elokuu 2018

EK:N SUHDANNEBAROMETRI ON
SUOMEN KATTAVIN SÄÄNNÖLLINEN
YRITYKSILLE TEHTÄVÄ SUHDANNETIEDUS-
TELU.

Suhdannebarometri

Elokuu 2018

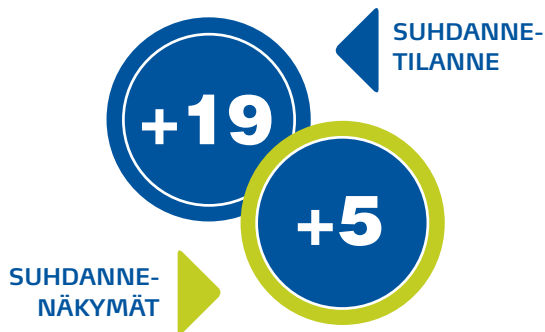
Sisällysluettelo 3 • 2018

Suhdanteet elokuussa 2018.....	4
Suhdanteet maailmalla	5
Teollisuus	6
Rakentaminen	7
Palvelut	8
Pääalukuja	10
Elintarviketeollisuus.....	12
Teva-teollisuus.....	13
Puuteollisuus	14
Paperiteollisuus.....	15
Painaminen	16
Kemianteollisuus.....	17
Rakennustuoteteollisuus	18
Teknologiaeteollisuus.....	19
Kauppa	20
Matkailu- ja ravintolapalvelut	21
Liikenne	22
Rahoitus ja vakuutus.....	23
Tieto- ja viestintäpalvelut	24
Kiinteistöpalvelut.....	25
Muut palvelut	26
Pitkiä aikasarjoja	27
Taustatietoa taloudesta	28
Suhdannetiedustelumenetelmä	30

Suhdanteet elokuussa 2018

- **Suhdanteiden arvioidaan pysyneen hyvinä viime kuukausina – tilanne normaalia parempi kaikilla päätoimialoilla**
- **Suhdannenäkymät ovat hieman alkuvuotta varovaisemmat, mutta kasvun ennakoitaan yhä jatkuvan**
- **Tuotanto- ja myyntiodotukset ovat suotuisia – työvoiman saatavuudessa yhä yleisesti ongelmia**
- **Maailmantalouden kasvunäkymiä varjostaa kauppaerimielisyyksien kärjistymisen uhka**

Koko elinkeinoelämän suhdannetilanne pysyi suotuisana, mutta suhdanneodotukset vaimenivat hieman

EK:n heinäkuussa tekemässä Suhdannebarometrissa suomalaisyritykset arvioivat suhdanteiden vahvistuneen kevään ja alkukesän aikana. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvattiin kaikilla päätoimialoilla keskimääräistä paremmaksi. Etenkin teollisuudessa suhdannekuva on yleisesti tavanomaista suotuisampi.

Lähikuukausien suhdannekehitystä koskevat koko elinkeinoelämän odotukset ovat edelleen varovaisen myönteiset, mutta näkymät ovat hieman tasaantuneet alkukesän aikana.

Suhdannenousu vaimenee lähikuukausien aikana

Teollisuuden yleisiä suhdanneodotuksia kuvaava saldoluku on laskenut hieman kevään lukemista. Heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluku oli +13, kun saldoluku oli huhtikuussa +18. Rakentamisen suhdannenäkymät heikkenivät saldolukuun -10 (huhtikuussa -2) ja palvelualojen odotusten viimeisin saldoluku oli +5 (huhtikuussa +17).

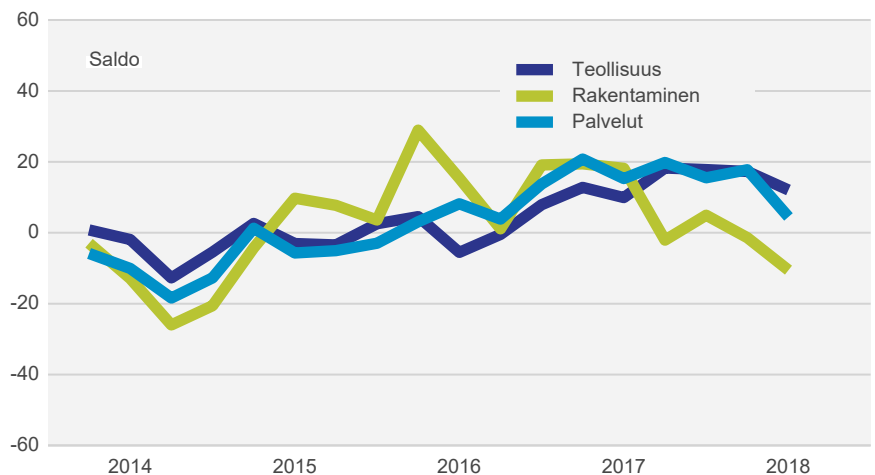
Tuotanto ja myynti lisääntyivät tiedustelun mukaan alkukesän aikana. Rakentamisen kehitys oli hieman muita päätoimialoja vaimeampaa. Tilaustilanne on normaalia parempi etenkin teollisuudessa. Henkilöstön määrä on lisääntynyt laajimmin teollisuudessa ja rakentamisessa.

Rekrytointivaikeudet ovat yhä yleinen ongelma. Työvoiman saatavuus on vaikeaa etenkin rakentamisessa ja se on varsin yleistä myös teollisuudessa ja palveluissa.

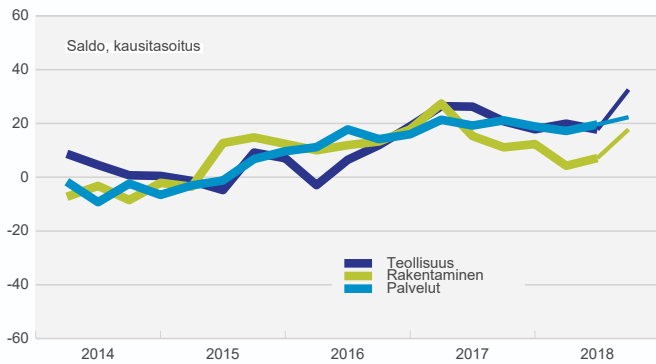
Tuotannon ja myynnin odotetaan kasvavan kesän lopulla ja syksyn alussa. Henkilöstön määrän ennakoitaan lisääntyvän.

Kannattavuuden arvioidaan olevan paranemassa kaikilla pääaloilla vuoden takaiseen verrattuna.

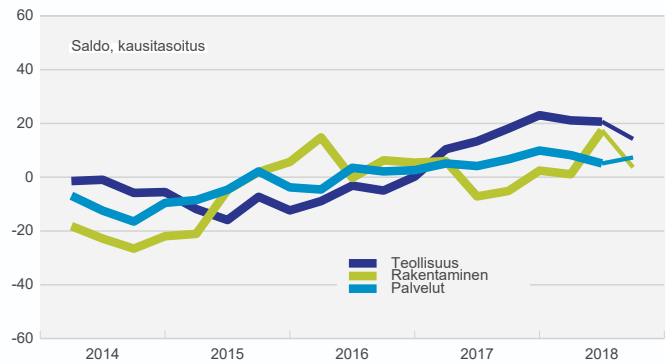
Suhdannenäkymät

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdanteet maailmalla

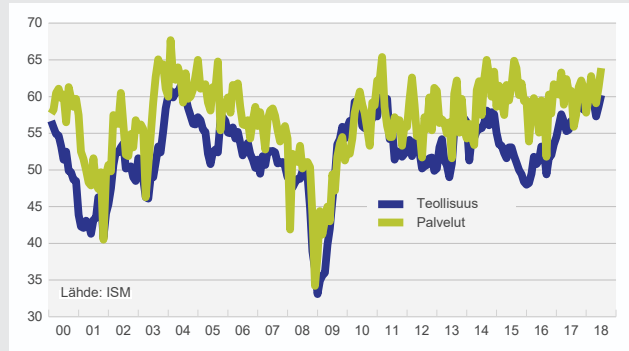
Vahvaa talouskasvua ja epävakaata politiikkaa

Maailmantalouden kasvun ennustetaan jatkuvan noin neljän prosentin vauhtia. Kehittyvien maiden kasvu nopeutuu ja USA:ssa talouskasvu on elvyttävän veropolitiikan ansiosta ripeää. Euroalueella kasvun arvioidaan hiipuvan lievästi.

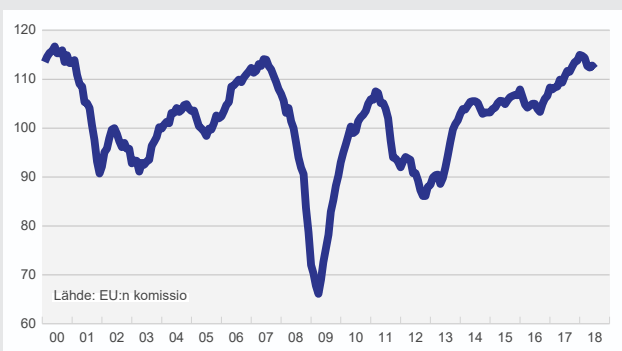
Ennakoivat indikaattorit ovat USA:ssa korkealla, mutta Euroopassa yritysten ja kuluttajien suhdannearviot ovat hieman vuodenvaihteen huippua matalammissa lukemissa.

Kauppapoliittisten konfliktien laajenemisen uhka, yleiset poliittiset epävakaudet ja rahapolitiikan mahdollinen kiristyminen luovat markkinoille epävarmuutta. Euro on heikentynyt kevään jälkeen yli 5 % suhteessa dollariin.

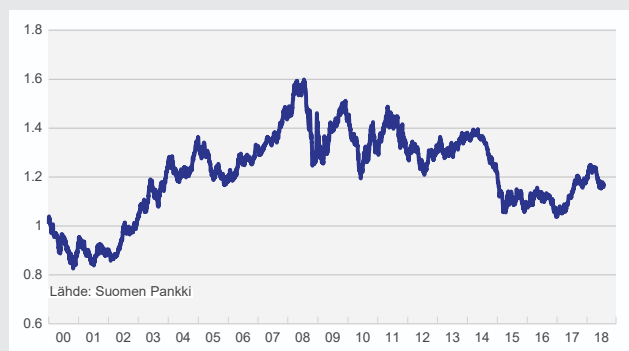
Ostopäälliköiden indeksi, USA

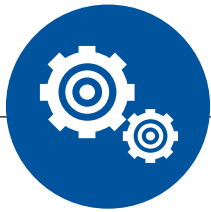

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Euron dollarikurssi

Teollisuus

- Suhdanne tilanne nousi kevään ja alkukesän aikana selvästi tavanomaista paremmaksi (saldoluku +38)
- Tilauskirjat arvioidaan yleisesti normaalia täydemmiksi – tuotannon kasvu jatkuu loppuvuoden ajan
- Henkilöstön määrä lisääntyy
- Rekrytointivaikeudet ovat nousseet yleisimmäksi kapeikkotekijäksi
- Lähiaikojen suhdannenäkymät ovat viimeaikaisesta hienoisesta tasaantumisesta huolimatta myönteiset (saldoluku +13)

EK:n heinäkuussa 2018 tekemän suhdannetiedustelun mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteet vahvistuivat kevään ja alkukesän aikana. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa +38.

Suhdannenäkymät yhä varsin suotuisat

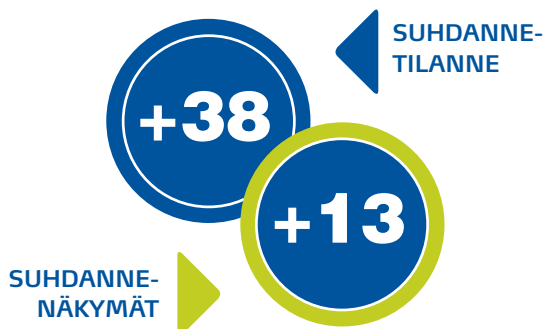
Lähikuukausien yleiset suhdanneodotukset ovat aavistuksen kevään lukemia varovaisemmat, mutta suhdanteiden ennakoidaan yhä paranevan kesän lopussa ja syksyn alussa.

Teollisuuden suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa +13, kun vastaava saldoluku oli huhtikuussa +18. Heinäkuussa 15 prosenttia yrityksistä odotti suhdanteiden paranevan loppukesän ja syksyn aikana, ja vain 2 prosenttia arvioi suhdanteiden olevan heikkenemässä. Valtaosa vastaajayrityksistä, 83 %, uskoi tilanteen pysyvän ennallaan.

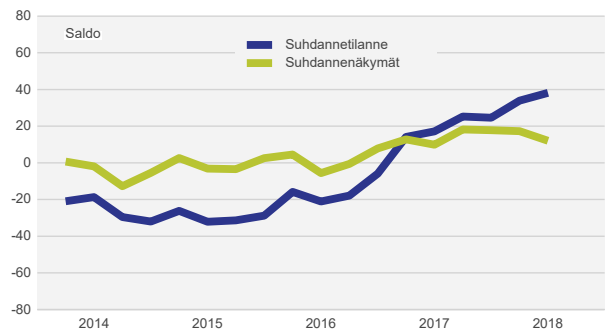
Tilauksien tilanne on hyvä

Teollisuusyritysten saamat uudet tilaukset lisääntyivät huhtikuussa likimain alkuvuoden tahti. Tilauksia arvioidaan kertyvän lisää myös lähikuukausien aikana.

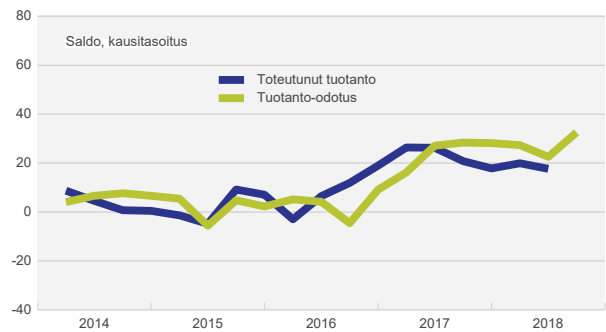
Tilauksien tilanne arvioitiin heinäkuussa huhtikuun tapaan yleisesti tavanomaista suuremmaksi. Valmiiden tuotteiden varastot olivat keskimäärin normaali.

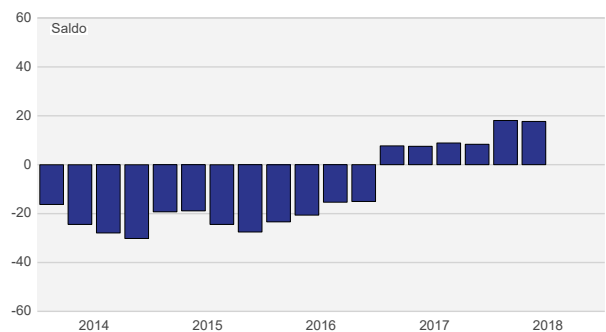
Suhdanteet

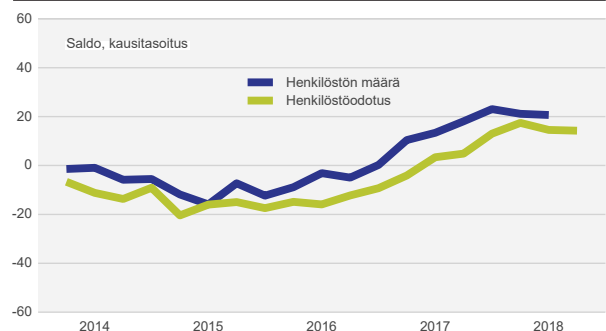
Tuotanto ja tuotanto-odotus

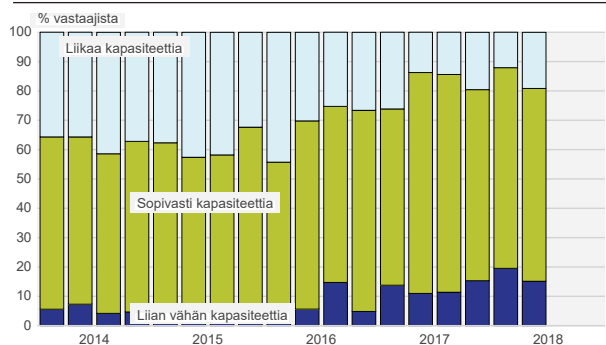
Tilauksien tilanne

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

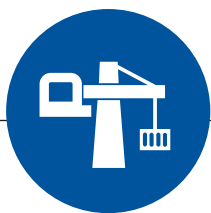

Tuotanto ja työllisyys nousussa

Teollisuusyritysten tuotannon kasvu jatkui kesän alussa, ja tuotannon ennakoidaan lisääntyvän yleisesti myös seuraavan puolen vuoden ajan. Sekä myyntihintojen että tuotantokustannusten arvioidaan nousevan hieman lähikuukausina, ja kannattavuuden odotetaan kohoavan vuoden takaiseen verrattuna.

Teollisuusyritysten henkilöstön määrä lisääntyi huhti-kesäkuussa ja kasvun ennakoidaan jatkuvan myös lähikuukausina.

Tuotantokapasiteetti oli heinäkuussa kokonaan käytössä 81 %:lla vastaajista. Rekrytointivaikeudet ovat nousseet yleisimmäksi kapeikkotekijäksi, sillä niitä ilmoitti 20 % vastaajista (huhtikuussa 17 %). Kysyntä oli heikkoa 16 %:lla (huhtikuussa 16 %) ja kapasiteettipula oli ongelmana 12 %:lla alasta (huhtikuussa 15 %).

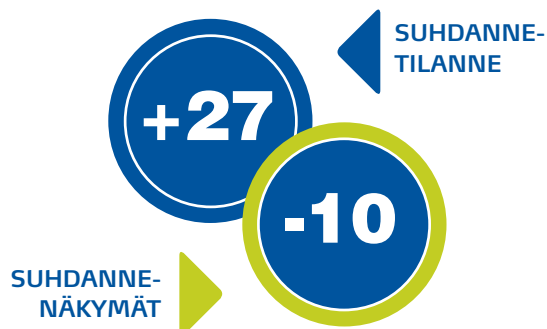
Rakentaminen

- Tämänhetkinen suhdannetilanne arvioidaan keskimääräistä suotuisammaksi
- Tilaustilanne on hyvä, asuinhuoneistoja on myymättä vain vähän ja tuotantokapasiteetti on lähes täyskäytössä
- Ammattityövoiman palkkaamisessa on ongelmia yli puolella kyselyvastaajista
- Yleiset suhdanneodotukset ovat hienoisessa laskussa (saldoluku -10)

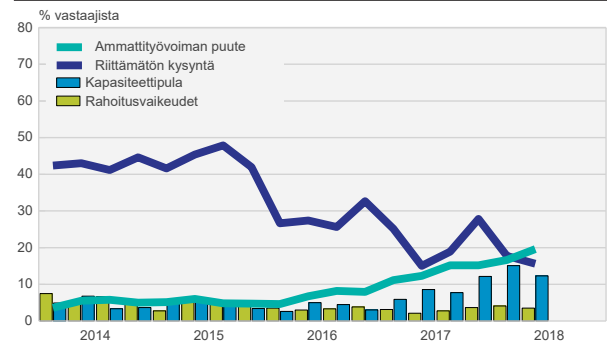
Rakennusyritykset arvioivat EK:n heinäkuussa tekemässä suhdannekyselyssä suhdannetilanteen selvästi tavanomaista paremmaksi. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli +27 (huhtikuussa +19).

Kysyntä on vakaata

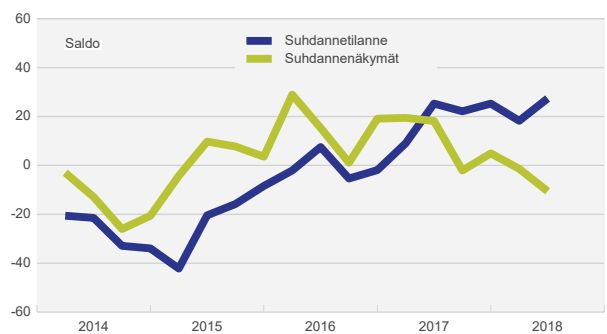
Uusien tilausten määrä pysyi huhti-kesäkuussa kausitekijät huomioon ottaen likimain ennallaan. Tilaustilanne arvioitiin heinäkuussa hivenen tavanomaista suotuisammaksi.

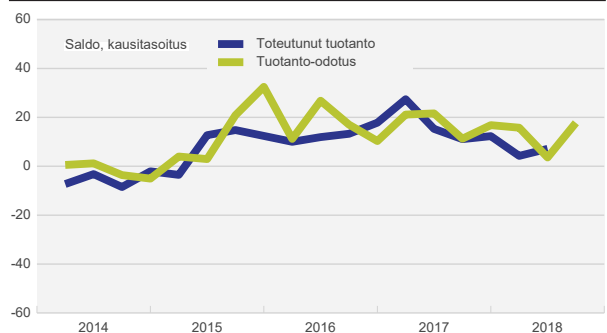
Tuotannon kasvun esteet

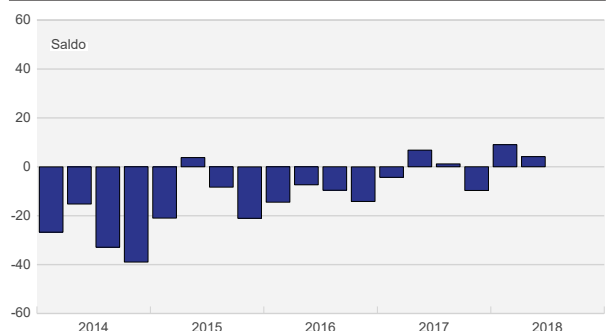
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Tilauskanta

Tiedustelun vastaajaryitysten tuotantomäärät lisääntyivät aavistuksen verran huhti-kesäkuussa. Henkilöstöä palkattiin samaan aikaan hieman lisää. Myymättömien huoneistojen määrä pysyi lähes ennallaan, selvästi tavanomaista matalammalla tasolla. Myyntihinnat pysyivät lähes muuttumattomina, mutta kustannukset ovat nousussa. Kannattavuus arvioidaan hieman vuoden takaista paremmaksi.

Yleiset suhdanneodotukset hienoisessa laskussa

Rakentamisen yleiset suhdannenäkymät tummenivat hieman alkukesän aikana. Suhdanneodotuksien saldoluksi oli heinäkuussa tiedustelussa -10, kun saldoluksi oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa -2.

Suhdanneilanteen arvioi heikkenevän syksyn lähestyessä 15 % vastaajista ja 5 % alasta ennakoii tilanteen paranevan. Neljä viidesosaa yrityksistä odottaa suhdanteiden pysyvän muuttumattomina.

Odotukset lähikuukausien tuotantokehityksestä ovat hienoisessa nousussa. Henkilökunnan määrän arvioidaan pysyvän lähes ennallaan kesän lopulla ja syksyn alussa.

Rekrytointiongelmät yleistyneet selvästi

Tuotantokapasiteetin käyttöasteet ovat korkeat. Heinäkuussa peräti 97 prosenttia rakennusyrityksistä arvioi kapasiteetin olevan kokonaan käytössä (vuosi sitten 93 %).

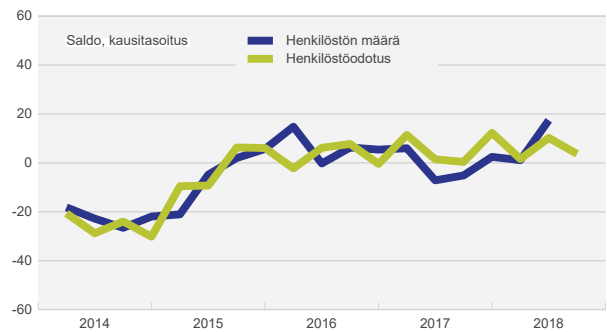
Kapasiteetin niukkuus näkyy myös edelleen yleistyneinä rekrytointivaikkeuksina, joita raportoi heinäkuussa peräti 57 % alan vastaajista. Vuosi sitten työvoiman saanti oli kasvun esteenä 37 %:lla yrityksistä.

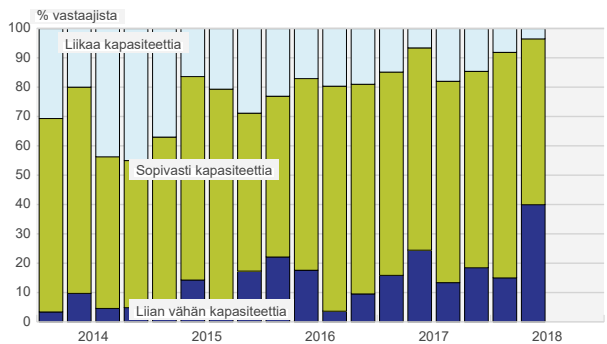
Palvelut

- **Suhdanneilanne pysyi hieman tavanomaista paremmissa lukemissa**
- **Myynti kasvoi toisella vuosineljänneksellä yleisesti ja nousun ennakoitaan jatkuvan lähikuukausien aikana**
- **Henkilökuntaa suunnitellaan lisäävän, vaikeudet työvoiman saannissa yleisin kapeikkotekijä**
- **Yleiset suhdannenäkymät vaimenivat kesällä – yhä odotetaan lievää paranemista**

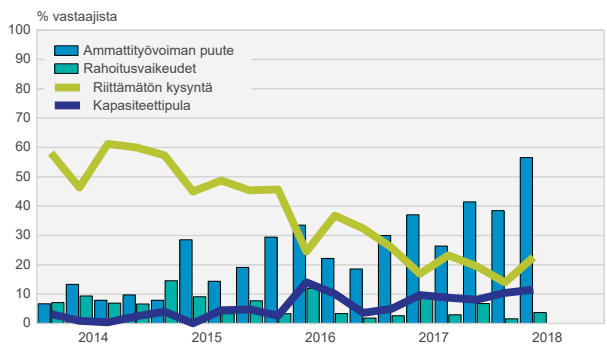
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

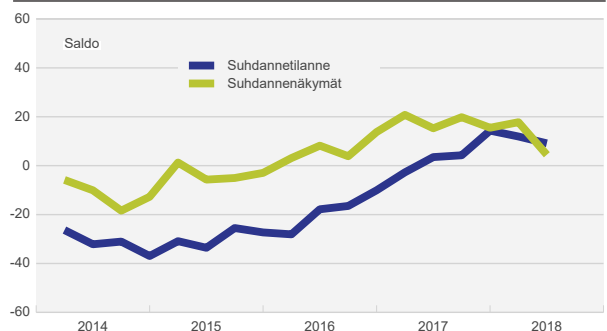
Tuotantokapasiteetti

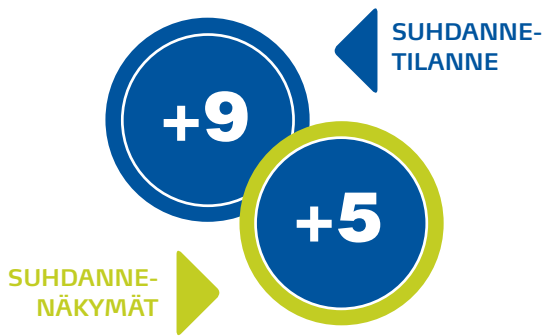

Tuotannon kasvun esteet

Suhdanteet

Palveluyrityksien suhdannearvioit olivat heinäkuussa hieman tavanomaista suotuisimmat. Vastaajat arvioivat tämänhetkisen suhdannetilanteen hivenen normaalia paremmaksi (saldo-luku +9).

Suhdannenäkymät varovaisen myönteiset

Lähtöleveysuuden odotukset ovat edelleen positiiviset, vaikka jonkin verran keväistä kyselyä varovaisemmat. Yleisiä suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli heinäkuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluussa +5 (huhtikuussa +17).

Suhdanteiden arvioi kohentuvan kesän lopulla ja syksyllä 13 % vastaajista. Heikkenemistä ennakoi samaan aikaan 8 % alan yrityksistä. Muuttumattomana suhdannetilanteen arvioi pysyvän 79 % vastaajista.

Palveluyritysten myyntimäärät kasvoivat toisella vuosineljänneksellä tasaista tahtia, ja myynnin ennakoidaan lisääntyvän likimain samaan tapaan myös lähikuukausien aikana.

Työvoimaa palkataan lisää

Tiedusteluvastaajien henkilökunnan määrä lisääntyi hieman huhti-kesäkuun aikana. Henkilöstön määrän nousuarviot ovat hieman kevään tiedustelua varovaisemmat, mutta työvoimaa suunnitellaan lisäävän myös lähikuukausien aikana.

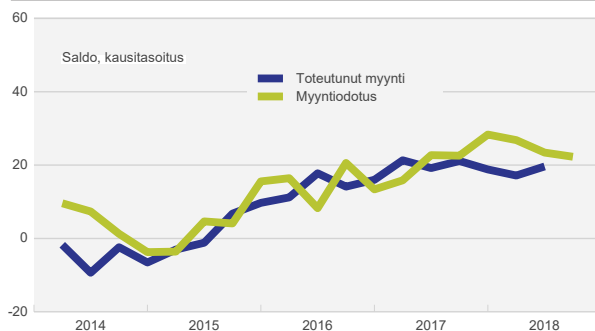
Kannattavuus kohentui hieman kuluvan vuoden toisella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Myyntihintojen odotetaan nousevan lähikuukausina vain hieman, mutta kannattavuuden odotetaan paranevan yhä hieman vuodentakaisesta.

Rekrytointivaikeuksia yli neljäsosalla vastaajista

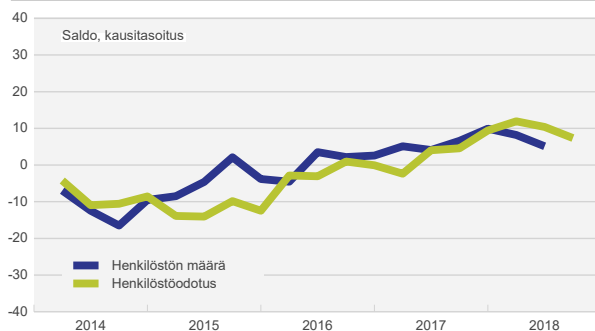
Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus oli heinäkuussa yleisin tuotantokapeikko. Rekrytointivaikeuksia oli 28 %:lla vastaajista (huhtikuussa 31 %).

Riittämätön kysyntä oli heinäkuussa ongelmana 21 %:lla (huhtikuussa 21 %) vastaajista. Muut kapeikot ovat vähäisiä, sillä esimerkiksi kapasiteettipula oli ongelmana 3 %:lla palveluvastaajista (huhtikuussa 2 %).

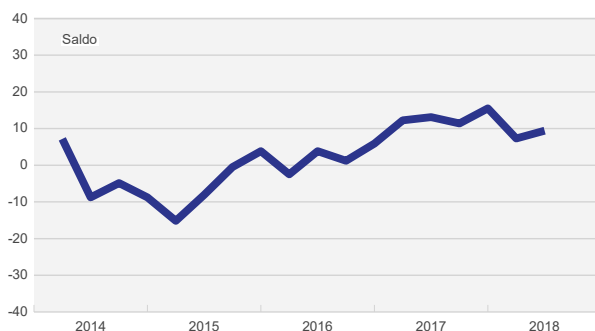
Myynti ja myyntiodotus

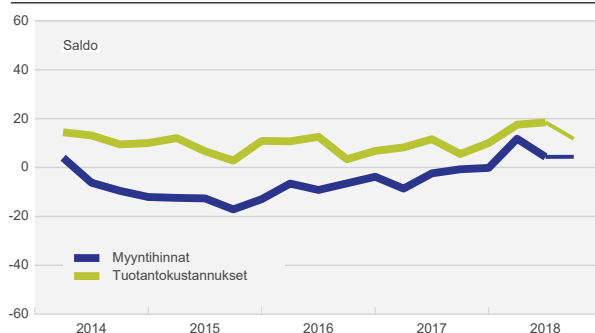
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

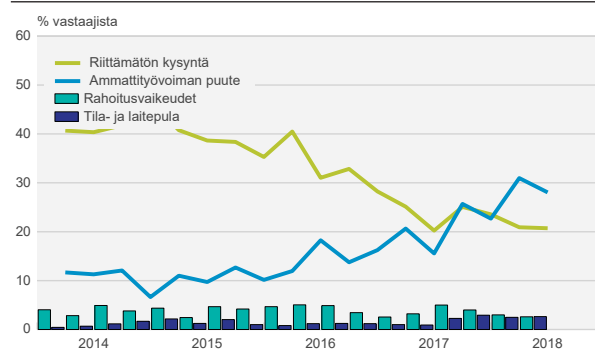
Kannattavuus

Hinnat ja kustannukset

Myyntin kasvun esteet

Päätuloksia

Teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	12	4	15	34	30	13	14	29	21		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	17	-10	6	14	38	23	26	26	33	29		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	56	70	75	73	74	86	86	80	88	81		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-23	-21	-16	-16	7	7	9	8	18	18		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-28	-28	-21	-18	-1	2	5	2	10	9		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	0	5	1	-2	6	-2	2	-4	-5	-1		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	10	-12	-9	13	27	10	15	25	33		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-3	-18	-19	-1	15	-2	3	22	28	7		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-2	0	-4	18	44	4	23	21	13	25		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	0	4	18	37	21	23	27	19	25		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	35	48	37	44	40	34	40	53	54	50		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	7	8	8	11	12	15	15	17	20		
puute kapasiteetista	3	5	4	3	6	9	8	12	15	12		
riittämätön kysyntä	27	27	26	33	25	15	19	28	18	16		
rahoitusvaikeudet	4	3	3	4	3	2	3	4	4	4		
muu este	2	10	3	2	1	1	1	3	9	8		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-15	-21	-17	-6	14	18	25	24	34	38		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	4	-5	-1	7	13	10	18	17	18	13		

Rakentaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	32	13	8	23	34	8	3	2	25		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	41	23	0	9	34	20	6	5	15	27		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	77	83	81	81	85	93	82	85	92	97		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-14	-7	-10	-14	-5	7	2	-10	9	4		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-45	-58	-34	-47	-69	-66	-39	-61	-66	-36		
Myyntöomien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	-5	-5	-33	-22	-18	-23	-32	-37	-37	-40		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	23	7	-13	1	14	-5	-14	-3	39		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	31	6	-22	7	26	-2	-9	0	35	-2		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-34	-51	35	-15	0	0	0	0	0	0		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	18	14	7	34	19	-33	0	0	0	0		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	72	56	61	58	53	55	54	66	66	71		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	29	34	22	19	30	37	26	41	38	57		
puute kapasiteetista	3	14	10	4	5	10	9	8	10	12		
riittämätön kysyntä	46	25	37	32	26	17	23	20	14	23		
rahoitusvaikeudet	3	12	3	2	3	9	3	7	2	4		
muu este	11	3	5	9	9	8	6	13	13	7		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-2	7	-6	-1	9	25	22	25	19	27		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	28	16	1	19	19	18	-2	4	-2	-10		

Palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	7	19	15	17	19	22	21	19	15	22		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	16	18	13	12	29	20	28	23	31	20		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-4	10	-2	0	5	10	1	7	9	10		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	5	-3	-4	-4	12	0	5	10	20	4		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	56	51	51	47	48	38	56	56	56	53		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	18	14	16	21	16	26	23	31	28		
puute kapasiteetista	1	1	1	1	1	1	2	3	2	3		
riittämätön kysyntä	40	31	33	28	25	20	25	24	21	21		
rahoitusvaikeudet	5	5	5	3	3	3	5	4	3	3		
muu este	4	3	6	5	4	3	4	9	5	5		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-29	-18	-16	-11	-2	4	4	15	12	9		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	4	8	4	13	20	16	20	15	17	5		

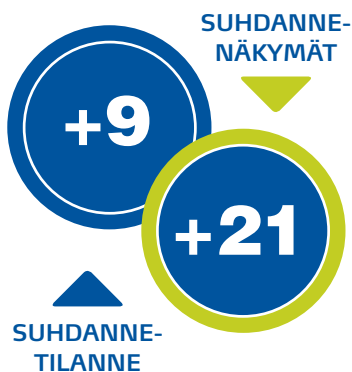
Toimialakatsaukset

Elokuu 2018

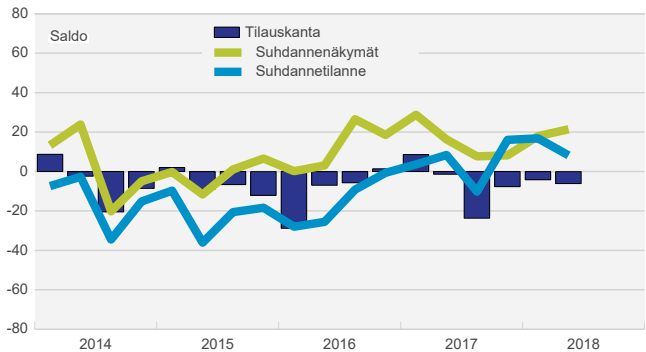

Elintarviketeollisuus

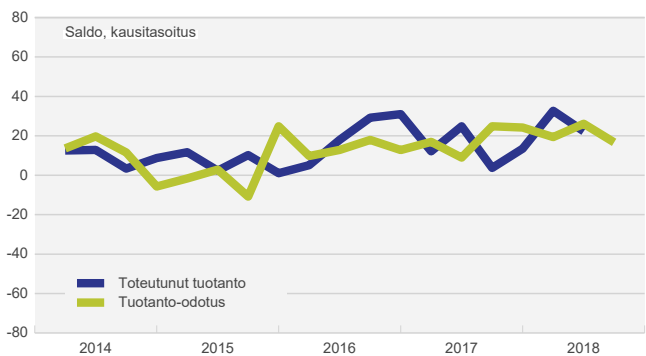
- Suhdanteet pysyivät suotuisina alkukesän aikana, ja tämänhetkinen tilanne oli yhä hieman tavanomaista parempi
- Tilauskirjat olivat aavistuksen normaalia ohuemmat
- Tuotantomäärät lisääntyivät toisella vuosineljänneksellä – kasvu jatkuu myös lähikuukausina
- Henkilöstömäärä pysynee kesän lopulla ennallaan – heikko kysyntä yleisin kapeikko
- Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat noususuunnassa (saldoluku +21)

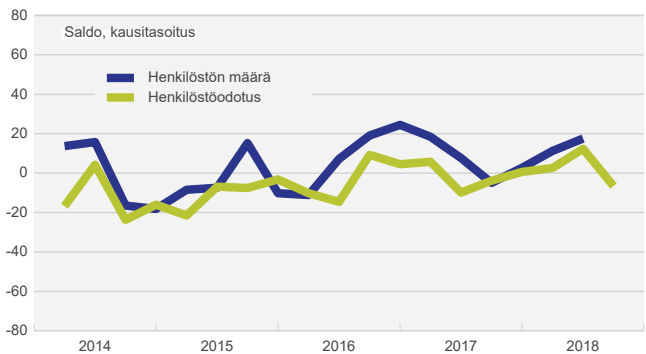
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Elintarviketeollisuus

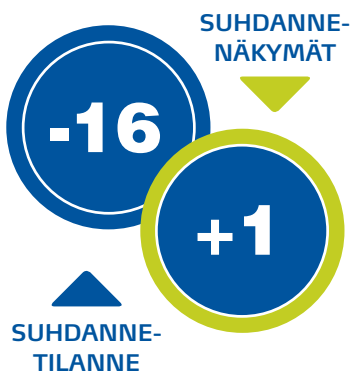

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

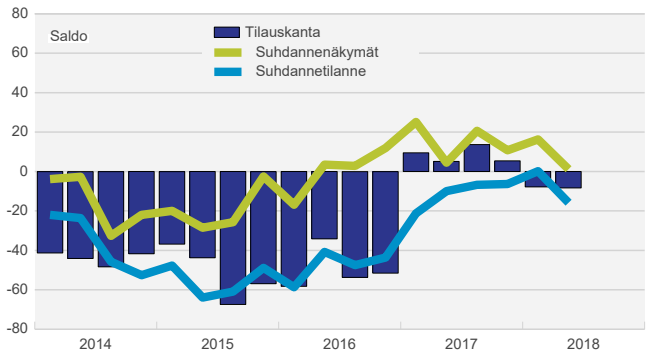
	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	31	-7	22	26	30		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	15	22	33	4	30	14		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	69	81	68	83	83	71		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	8	-1	-23	-8	-5	-6		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	1	3	3	-10	-28	-16		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-1	-21	0	-1	0	7		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	24	-12	-3	7	34		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	6	-14	-6	2	26	-18		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-7	29	-4	22	6	-27		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	47	34	6	42	31	31		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	31	26	29	31	41	30		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	8	4	11	6	15	9		
puute kapasiteetista	9	0	0	2	4	4		
riittämätön kysyntä	15	19	22	24	28	20		
rahoitusvaikeudet	3	5	6	0	5	4		
muu este	0	0	0	0	0	4		
Suhdantetilanne tällä hetkellä	4	9	-10	16	16	9		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	29	16	7	8	18	21		

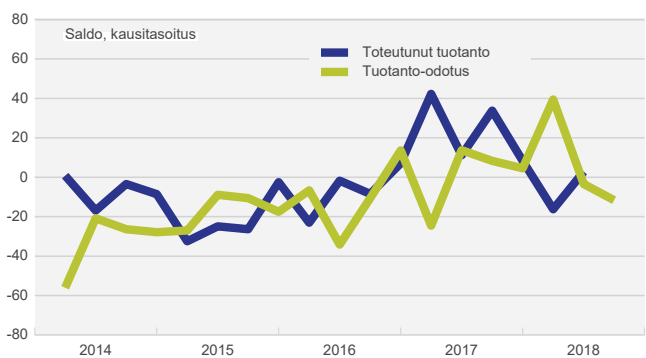
- Arviot yleisestä suhdannetilanteesta laskivat kesän alussa hieman tavanomaista heikommiksi
- Tuotanto pysyi huhti-kesäkuussa likimain ennallaan, kesän lopulle ennakoidaan hienoista laskua
- Henkilöstökehitys jatkunee vakaana lähikuukausinakin – vaimea kysyntä ongelmana neljäsosalla vastaajista
- Yleiset suhdannenäkymät ovat hieman tummentuneet kevään lukemista, jatkossa tilanteen arvioidaan pysyvän ennallaan (saldoluku +1)

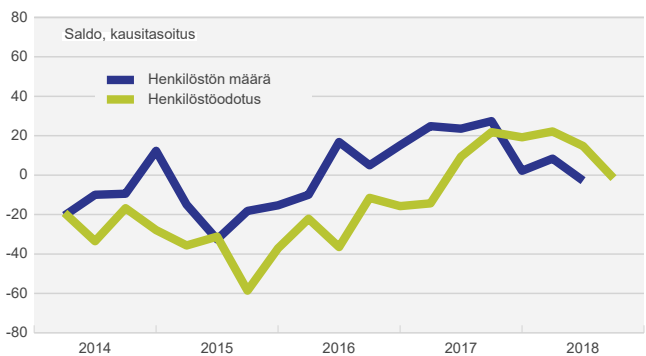
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

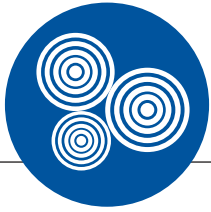

Teva-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

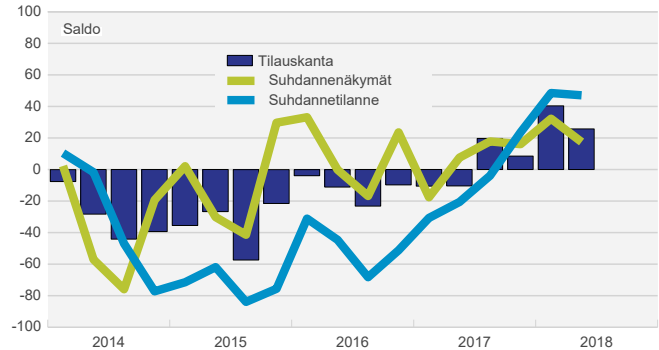
	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	47	15	31	7	-9	5		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	24	11	5	46	8	-10		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	86	100	88	90	85	87		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	10	6	13	5	-8	-8		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-14	-16	5	-8	-15	-18		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	10	29	7	17	-8	12		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	27	32	22	-3	12	5		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	23	16	23	19	0		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	0	35	29	-1	15		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	37	52	14	24	23	42		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	25	27	63	46	57	46		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	8	6	3	4	11	5		
puute kapasiteetista	0	15	29	16	20	11		
riittämätön kysyntä	16	6	26	25	26	26		
rahoitusvaikeudet	13	0	9	10	9	13		
muu este	0	0	0	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-21	-10	-7	-6	0	-16		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	25	5	21	11	16	1		

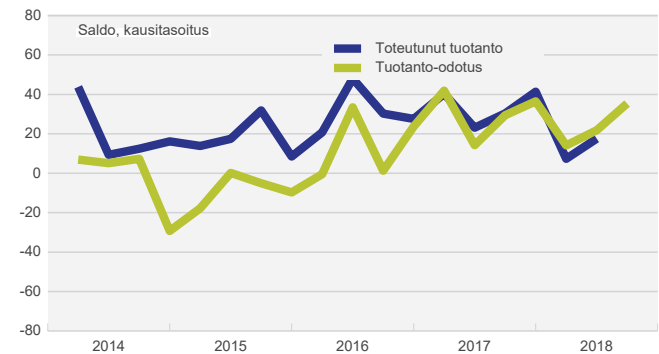
Puuteollisuus

- Suhdannetilanne pysyi hyvänä alkukesän aikana (saldoluku heinäkuussa +47)
- Tilauskanta on yli tavanomaisen tason
- Tuotannon kasvun odotetaan voimistuvan lähikuukausina
- Kannattavuus on kustannusten noususta huolimatta vuoden takaista parempi
- Suhdanteiden ennakoitaan kohentuvan edelleen loppuvuoden aikana (saldoluku +18)

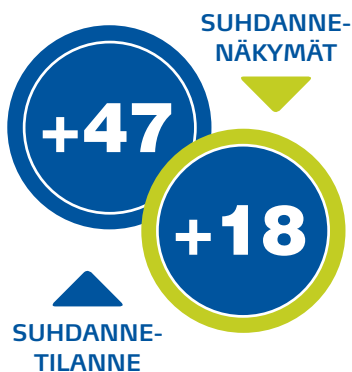
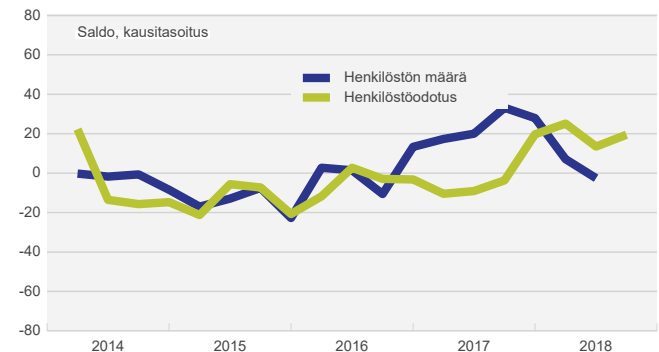
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	38	44	29	28	5	40		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	31	24	23	26	31	32		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	90	79	83	75	78	85		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-11	-11	19	9	40	25		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	13	1	33	-5	42	42		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	6	-2	1	-24	-19	-22		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	29	50	9	14	18	26		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	13	-15	-3	36	33	9		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	61	37	56	25	34	27		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	6	2	41	19	15	24		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	34	54	57	68	63	58		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	1	5	1	13	17		
puute kapasiteetista	0	32	13	26	30	27		
riittämätön kysyntä	16	20	21	21	18	17		
rahoitusvaikeudet	7	1	2	18	1	5		
muu este	17	0	18	7	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-31	-20	-4	23	49	47		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-17	7	18	16	32	18		

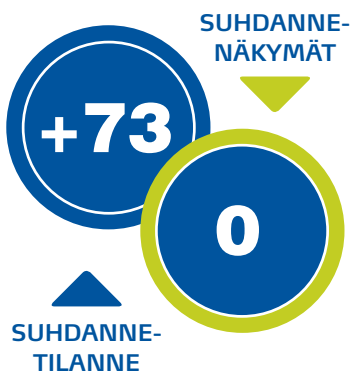
Puu-teollisuus

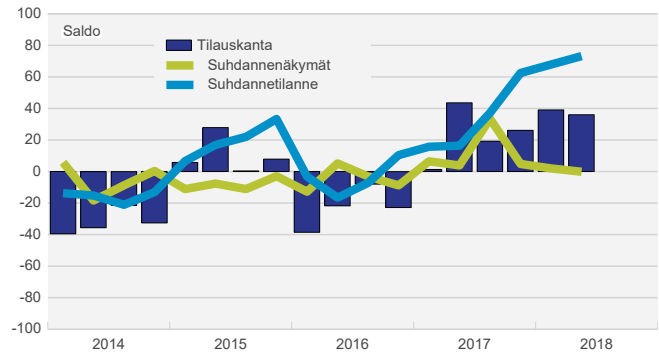

Paperiteollisuus

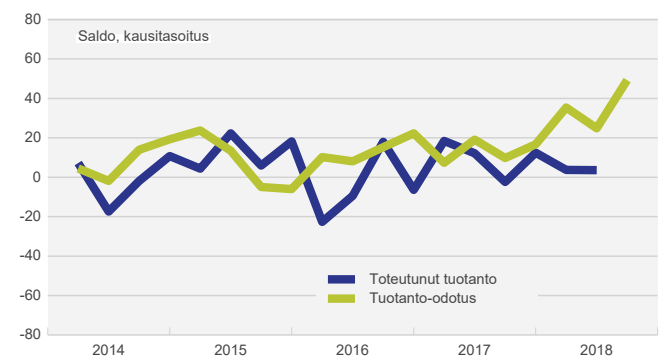
- Suhdannetilanne on selvästi tavanomaista parempi (saldoluku +73)
- Tilauskirjat ovat yleisesti normaalia täydempiä – tuotantokapasiteetti on lähes täyskäytössä
- Tuotannon ennakoitaan lisääntyvän kolmannelle vuosineljänneksellä
- Kannattavuuden arvioidaan paranevan lähikuukausina hieman vuoden takaisesta
- Suhdanteiden ennakoitaan pysyvän lähikuukausinakin hyvinä (suhdannenäkymien saldoluku 0)

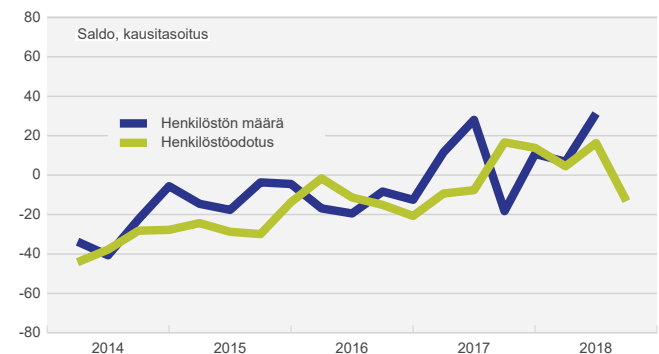
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Paperiteollisuus

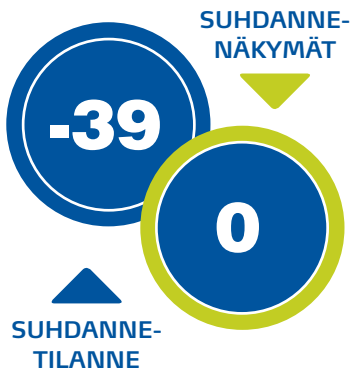
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	34	0	-16	14	20	-8		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	15	-15	27	45	19	26		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	88	88	96	91	99	99		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	2	44	19	27	39	36		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	1	36	14	31	39	34		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	44	7	19	-12	-20	12		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	16	45	-37	6	14	53		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	0	0	10	39	-31		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	38	46	7	21	4	9		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	4	2	5	16	11	13		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	6	19	23	38	39	20		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	1	1	3	2	2		
puute kapasiteetista	5	17	16	25	34	16		
riittämätön kysyntä	1	1	5	11	5	1		
rahoitusvaikeudet	1	0	0	0	0	0		
muu este	0	1	0	6	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	16	16	37	63	68	73		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	7	4	33	5	2	0		

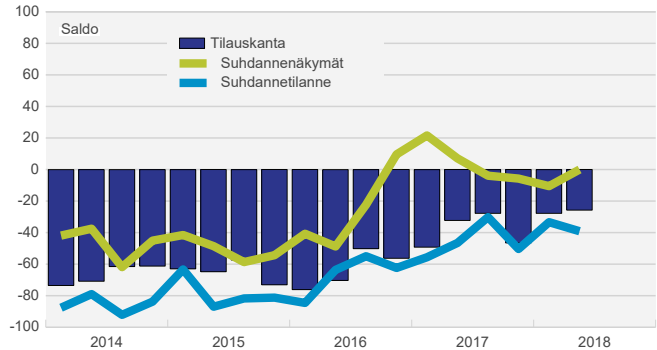

Painaminen

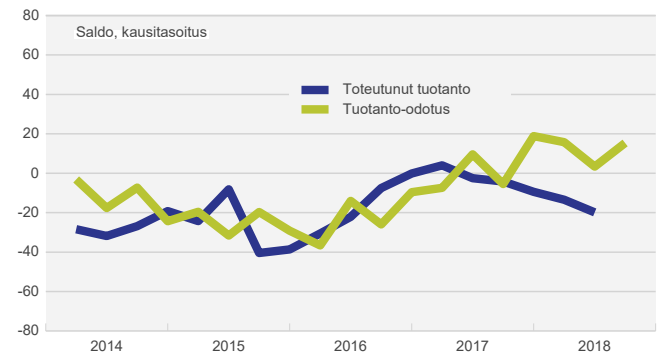
- Suhdannetilanteen arvioidaan pysyneen kevään ja alkukesän aikana tavanomaista heikompana (saldoluku -39)
- Kysyntä on vaihteellista
- Tuotanto on ollut viime kuukausina loivassa laskussa – lähikuukausille lieviä nousuodotuksia
- Suhdannetilanteen ennakoitaan säilyvän syksyn lähestyessä ennallaan (saldoluku 0)

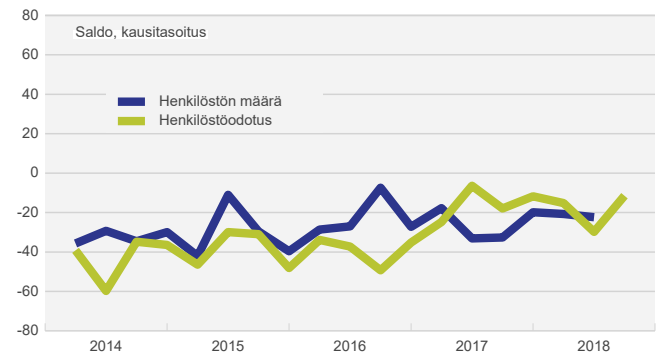
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

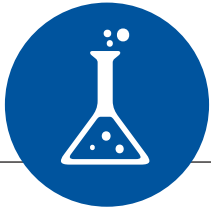

Painaminen

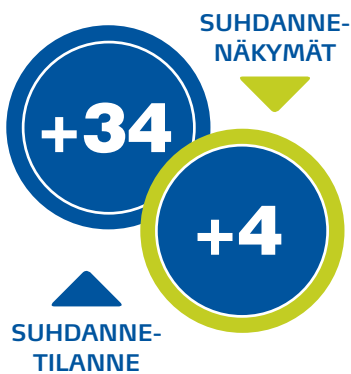
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-2	3	3	-14	-19	-15		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	17	-13	32	6	12	5		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	30	59	54	60	64	53		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-49	-33	-28	-46	-28	-25		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-57	-47	-56	-55	-28	-33		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-52	-21	-25	-25	-33	-11		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-27	-29	-33	-15	-18		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	-22	-13	-14	-21	-16		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	-33	-24	-26	-16	-45		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	0	-19	-13	-4	-20	-7		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	80	78	90	93	96	88		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	9	29	24	16	30	34		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	5		
riittämätön kysyntä	67	56	54	60	60	51		
rahoitusvaikeudet	15	13	23	24	31	18		
muu este	0	4	7	5	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-56	-46	-30	-51	-34	-39		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	22	7	-3	-6	-10	0		

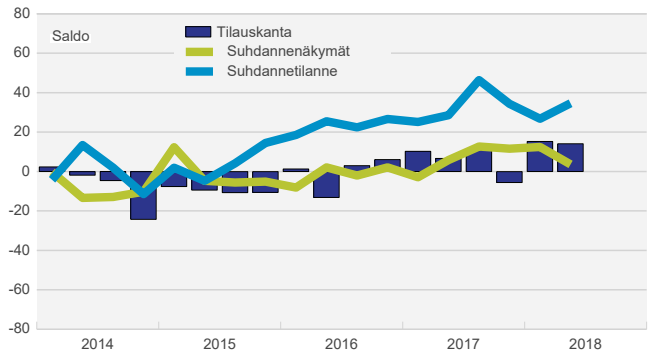

Kemianteollisuus

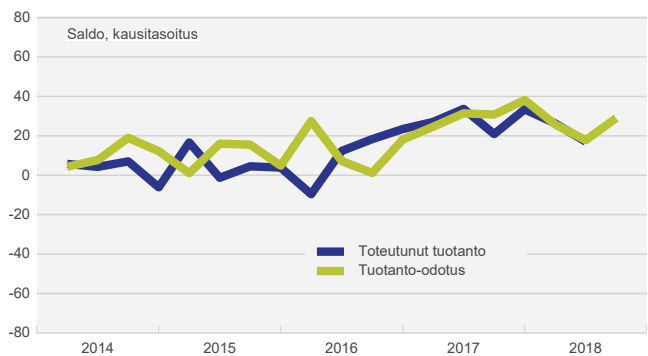
- Suhdanteet jatkuneet vakaina, nykytilanne tavanomaista parempi (saldoluku +34)
- Tilaukirjat ovat pysyneet normaalia täydempinä
- Tuotanto on hienoisessa nousussa – heikko kysyntä on yhä yleisin tuotantokapeikko
- Yleiset suhdannenäkymät ennakoivat aavistuksenomaista tilanteen paranemista (saldoluku +4)

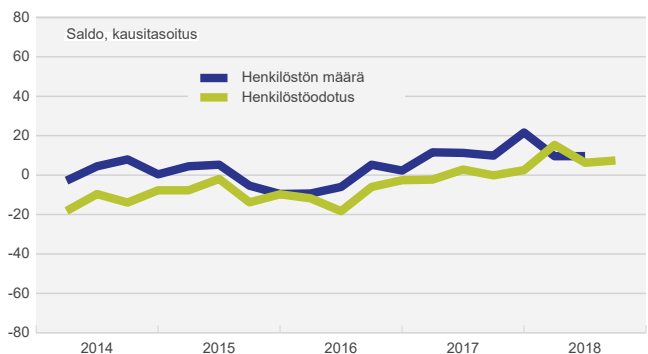
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

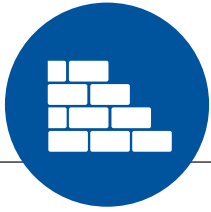

Kemianteollisuus

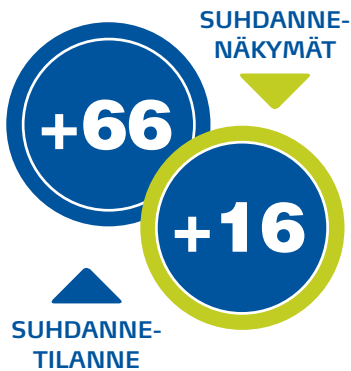
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	40	34	10	32	39	18		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	28	22	45	30	13	20		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	74	76	79	78	79	77		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	11	6	11	-6	15	14		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	14	10	20	6	16	-1		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-3	-23	-12	-6	-21	-10		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	10	26	5	12	8	24		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	13	-7	-9	23	16	0		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	62	44	64	48	31	11		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	19	34	32	24	25		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	23	20	26	37	40	37		
Esteenä ammattivoiman puute (% vastaajista)	3	5	3	5	5	3		
puute kapasiteetista	2	1	2	7	11	5		
riittämätön kysyntä	18	13	19	24	22	29		
rahoitusvaikeudet	1	1	1	3	4	1		
muu este	0	0	1	4	2	1		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	26	28	47	34	27	34		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-2	6	13	11	12	4		

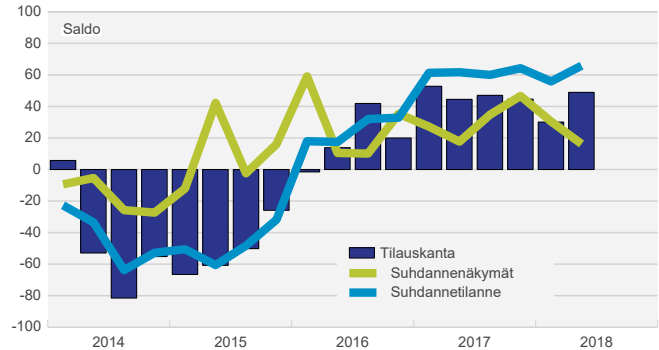

Rakennustuoteteollisuus

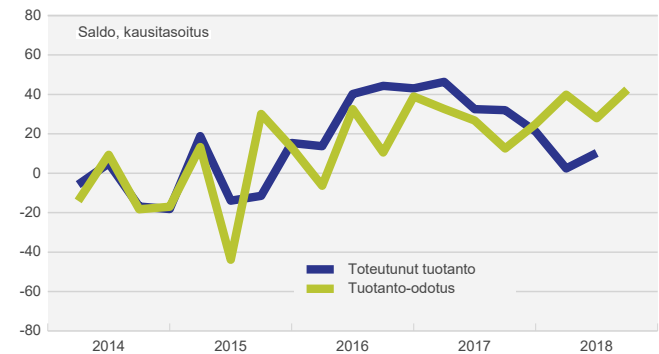
- Suhdannetilanne on pysynyt selvästi tavanomaista parempana (saldoluku heinäkuussa +66)
- Tilauskannat ovat normaalia korkeammat
- Tuotanto lisääntyi hivenen huhti-kesäkuussa, odotukset ennakoivat yhä kasvun nopeutumista
- Neljäsosalla alasta pulaa ammattityövoimasta – myös kysynnän heikkous ongelmana
- Suhdanneodotukset ovat hieman alkuvuotta varovaisemmat (saldoluku +16)

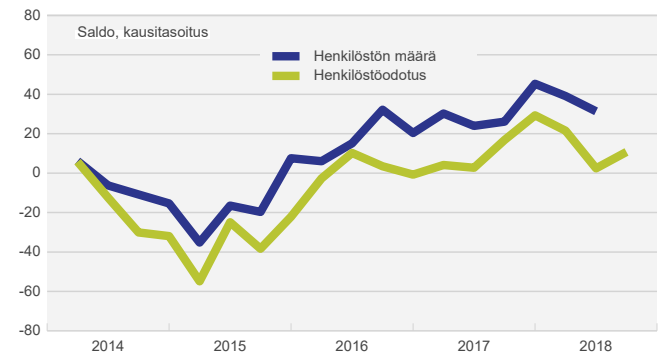
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

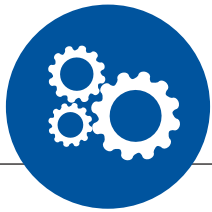

Rakennus- tuote- teollisuus

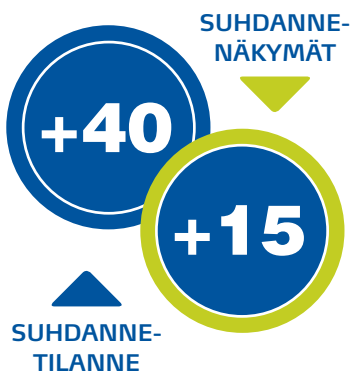
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	62	54	29	-7	17	32		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	52	16	17	39	48	44		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	89	86	92	86	89	84		
Tilauskanta normaaliin verrattuna	52	44	47	45	30	49		
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-1	-18	-3	10	-8	-12		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	37	30	21	-6	37	32		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	32	43	17	37	43	48		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	24	13	15	25	18	10		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	38	10	32	20	-15	0		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-9	30	30	34	37		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	56	61	35	57	51	68		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	28	24	25	27	27		
puute kapasiteetista	17	30	12	6	19	19		
riittämätön kysyntä	24	16	10	34	10	28		
rahoitusvaikeudet	4	0	0	3	5	2		
muu este	0	0	0	0	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	61	62	60	64	56	66		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	27	18	35	46	30	16		

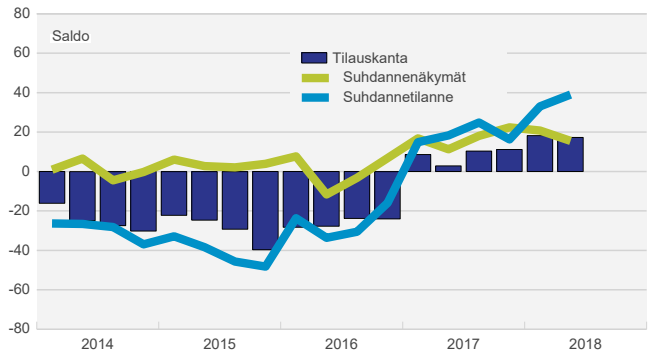

Teknologia-teollisuus

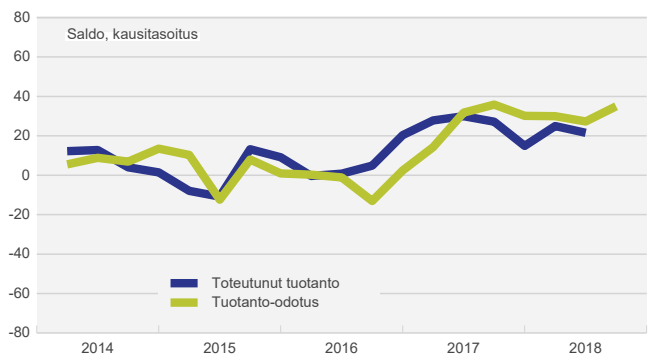
- Suhdannetilannearviot olivat heinäkuussa yleisesti tavanomaista myönteisemmät (saldoluku +40)
- Tilauskirjat ovat pysyneet normaalia suurempina
- Tuotannon ennakoitaan lisääntyvän yleisesti seuraavan puolen vuoden ajan
- Rekrytointiongelmia on lähes kolmasosalla alasta – kysyntä on heikkoa kymmenesosalla
- Suhdannenäkymät ennakoivat hienoisesta tasaantumisesta huolimatta tilanteen jatkuvan hyvänä lähikuukausina (saldoluku +15)

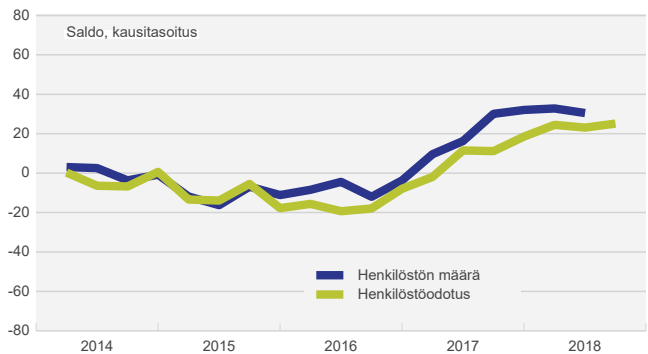
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Teknologia-teollisuus

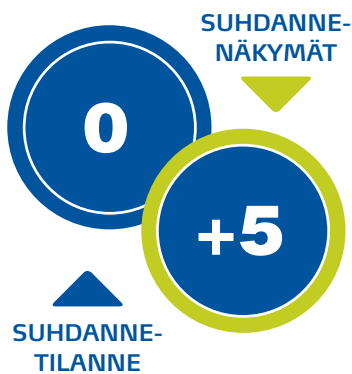
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	33	34	21	8	33	25		
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	47	35	19	24	43	34		
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	71	91	89	79	92	80		
Tilaukanta normaaliin verrattuna	9	3	11	12	18	18		
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-5	-4	-1	-1	9	12		
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	5	1	4	-2	3	-2		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	25	24	22	38	39		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	22	5	11	26	35	17		
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	46	-14	11	10	11	38		
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	47	2	24	28	18	24		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	52	38	46	62	62	61		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	16	18	23	23	22	30		
puute kapasiteetista	7	8	8	12	13	14		
riittämätön kysyntä	33	16	19	32	16	10		
rahoitusvaikeudet	3	2	3	3	4	5		
muu este	1	2	1	3	17	15		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	14	18	25	17	33	40		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	16	12	18	22	20	15		

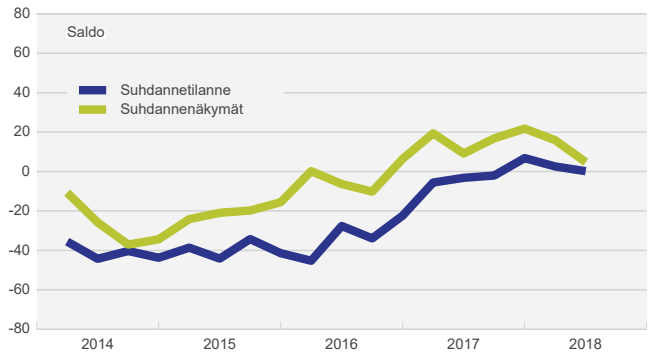

Kauppa

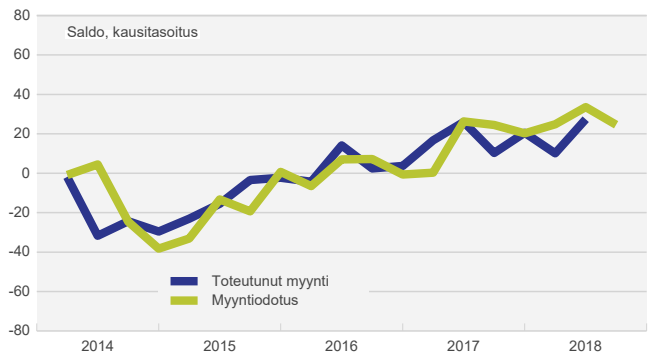
- Kaupan suhdannetilanne pysyi likimain ennallaan alkukesän aikana
- Myynnin kasvu vauhdittui kesän alussa, ja kasvu jatkunee samaa tahtia loppuvuoden ajan
- Henkilöstökehitys on vakaata – kuudesosa yrityksistä raportoi rekrytointiongelmia
- Suhdanneodotukset ovat laskeneet vähän kevään tiedustelusta, mutta yhä ennakoidaan pientä paranemista (saldoluku +5)

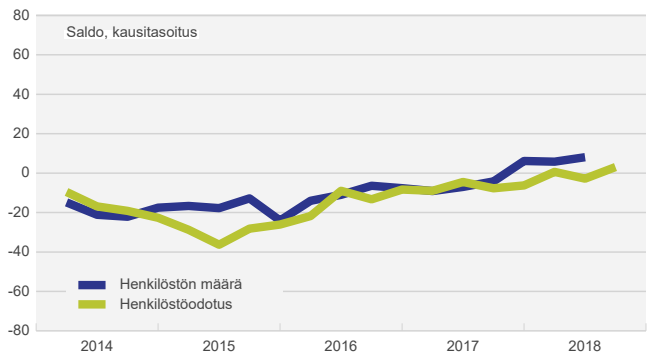
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Kauppa

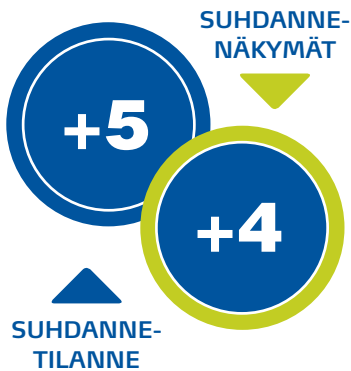
Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	16	26	10	20	10	28		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	24	20	24	34	24		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	0	-7	7	2	14		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-15	-10	2	10	-4		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	43	35	57	55	54	57		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	10	5	16	15	18	17		
puute kapasiteetista	1	1	2	2	2	2		
riittämätön kysyntä	36	28	34	31	31	33		
rahoitusvaikeudet	3	2	4	3	2	0		
muu este	7	2	6	9	8	10		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-6	-3	-2	6	3	0		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	20	10	16	21	15	5		

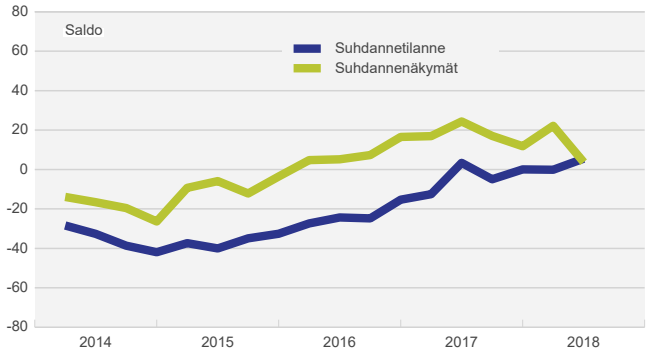

Matkailu- ja ravintolapalvelut

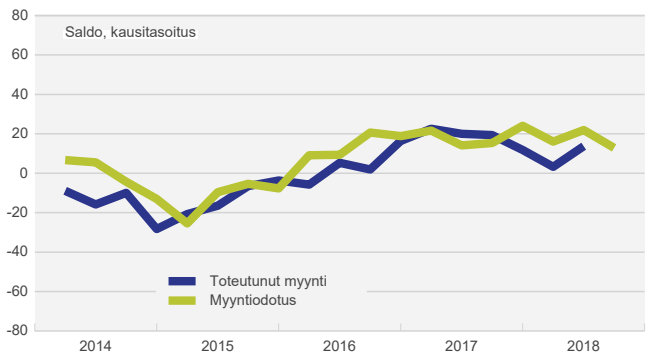
- Suhdannetilanne on noussut kesän aikana hieman tavanomaista paremmaksi
- Myyntimäärät ovat hienoisessa nousussa, kasvu jatkuu myös loppuvuoden ajan
- Henkilöstön määrän ennakoitaan pysyvän keskimäärin ennallaan – lähes kolmasosalla alasta ongelmana työvoiman saanti
- Suhdannenäkymät ovat hieman huhtikuuta varovaisemmat: lähikuukausille ennakoitaan vain hienoista paranemista (saldoluku +4)

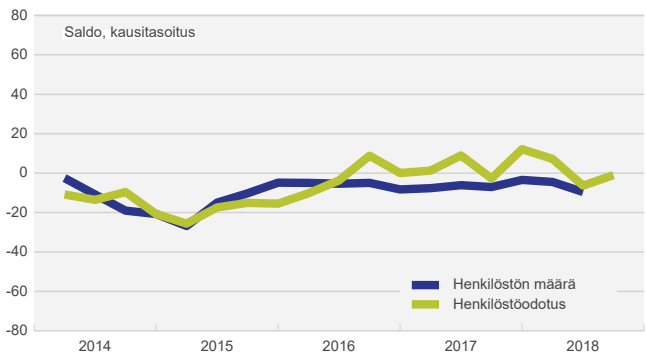
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

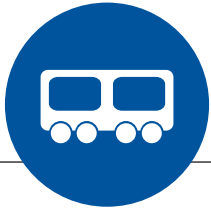

Matkailu- ja ravintolapalvelut

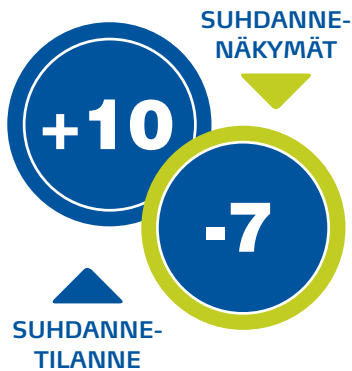
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	11	27	25	19	-10	22		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	14	25	7	27	10		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	2	-10	-2	-10	-2		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	22	-3	7	-1	8	-3		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	51	59	68	62	72	61		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	19	20	25	27	30	32		
puute kapasiteetista	3	4	6	6	4	4		
riittämätön kysyntä	34	41	44	39	45	35		
rahoitusvaikeudet	2	2	0	1	5	3		
muu este	1	1	1	1	2	4		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-12	3	-5	1	0	5		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	16	25	18	11	22	4		

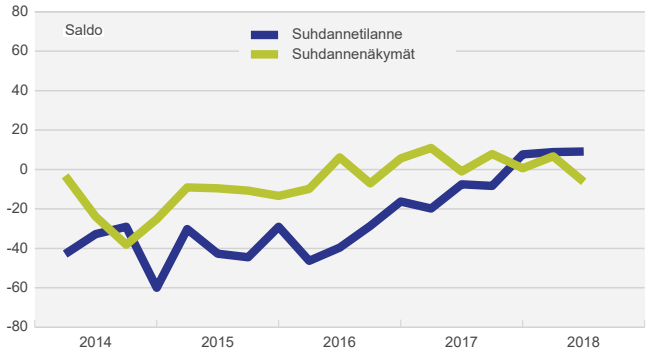

Liikenne

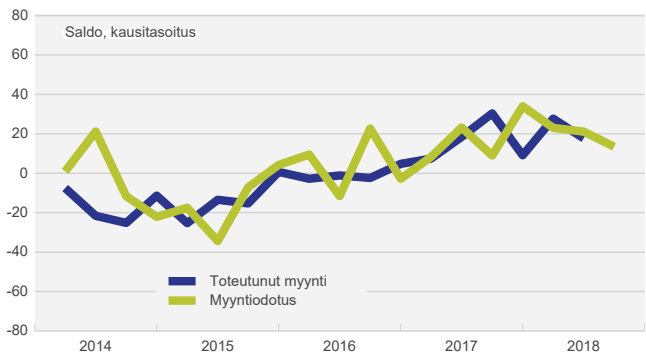
- Suhdannetilanteen arvioidaan pysyneen kuluvana vuonna hieman tavanomaista parempana
- Myynti on lisääntynyt tasaisesti kevään ja alkukesän aikana – lähikuukausien odotukset ovat samansuuntaisia
- Henkilöstön määrä kasvoi kesän alussa, syksyn lähestyessä työvoima pysynee ennallaan
- Yleiset suhdanneodotukset vaimenivat hieman alkukesän aikana (saldoluku heinäkuussa -7)

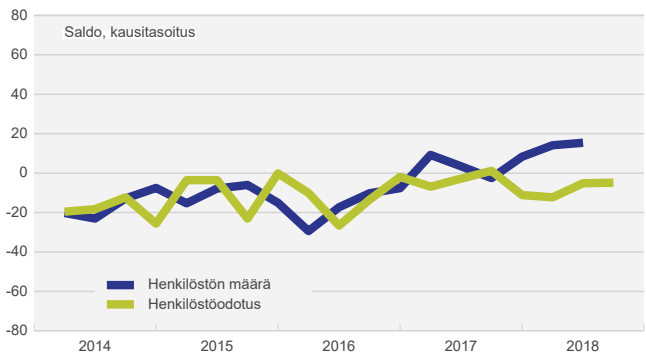
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Liikenne

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

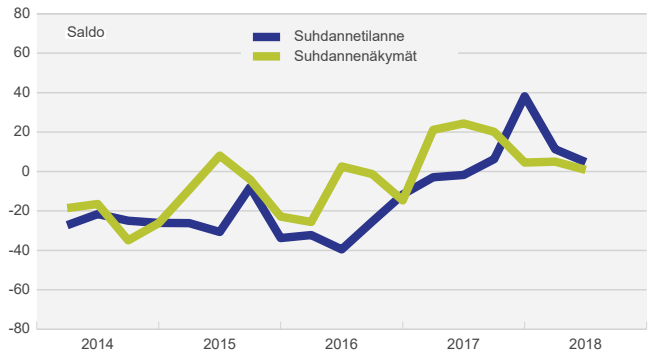
	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	2	22	34	3	23	20		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	1	32	13	33	2		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	11	8	-7	1	20	20		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	5	2	-9	-26	3	-4		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	44	36	51	73	44	44		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	13	22	14	20	20		
puute kapasiteetista	1	3	4	5	3	8		
riittämätön kysyntä	33	21	26	27	21	15		
rahoitusvaikeudet	5	11	7	6	6	8		
muu este	0	0	0	28	6	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-20	-8	-8	8	8	10		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	11	-1	8	0	7	-7		

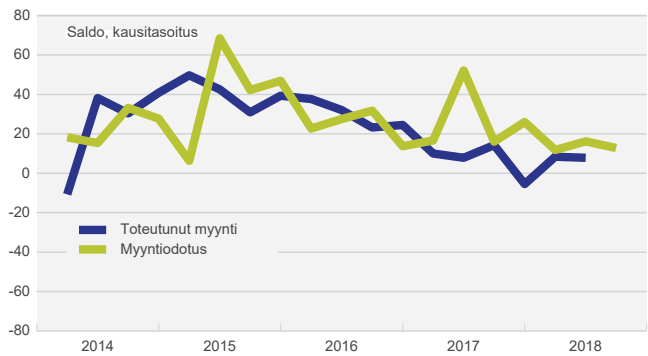
Rahoitus ja vakuutus

- Suhdannetilanne arvioitiin heinäkuussa aavistuksen verran keskimääräistä paremmaksi
- Myynti on lisääntynyt lievästi, ja kasvun ennakoidaan jatkuvan myös lähikuukausina
- Henkilöstön määrä on hienoisessa laskussa
- Yleisen suhdannetilanteen odotetaan pysyvän ennallaan loppuvuoden aikana

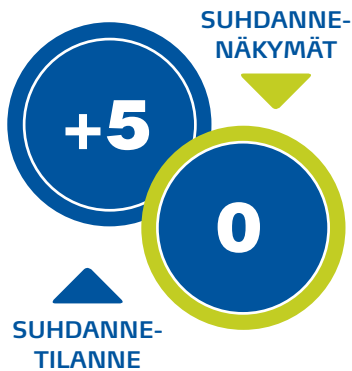
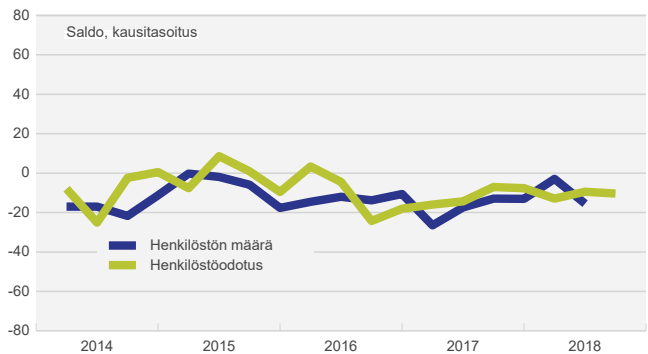
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Rahoitus ja vakuutus

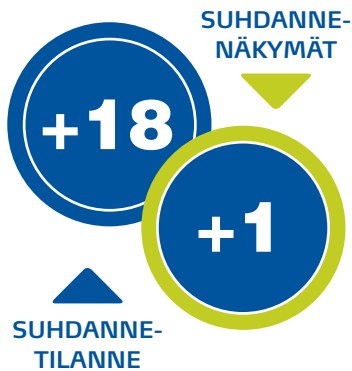
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	10	8	15	-6	8	8		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	52	16	26	12	16	12		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-29	-16	-13	-12	-7	-14		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-9	-7	-10	-12	-5	-11		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	31	36	29	19	11	9		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	11	3	12	3	1	2		
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0		
riittämätön kysyntä	19	20	15	13	8	8		
rahoitusvaikeudet	1	0	0	0	0	0		
muu este	0	13	2	4	3	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-3	-2	6	38	11	5		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	22	25	21	4	6	0		

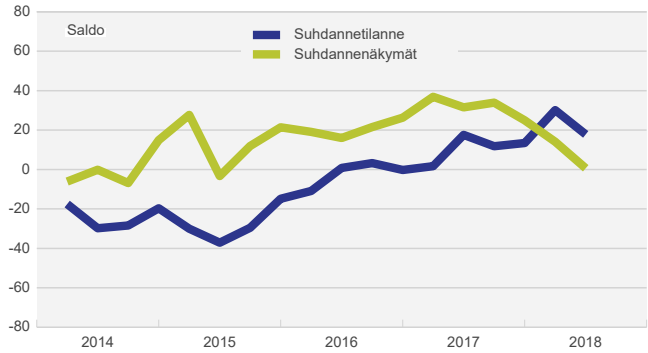

Tieto- ja viestintäpalvelut

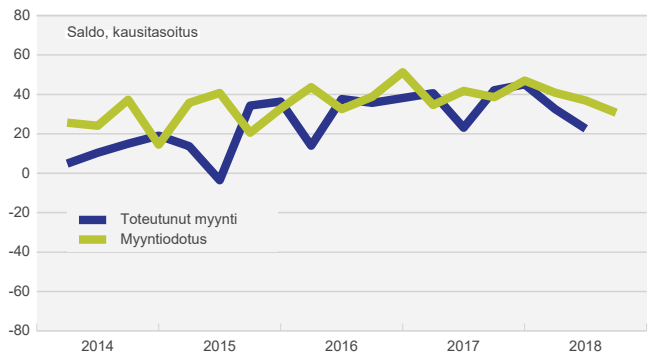
- Suhdannearviot laimenivat hieman kesän alussa, mutta tilanne oli heinäkuussa yhä tavanomaista parempi
- Myynnin kasvu on jatkunut – lähikuukausien myyntiodotukset ovat yhä myönteisiä
- Ammattityövoiman puute on merkittävin kasvun este
- Kannattavuus on vuoden takaista parempi
- Yleisen suhdannetilanteen ennakoidaan pysyvän seuraavan puolen vuoden ajan ennallaan (saldoluku +1)

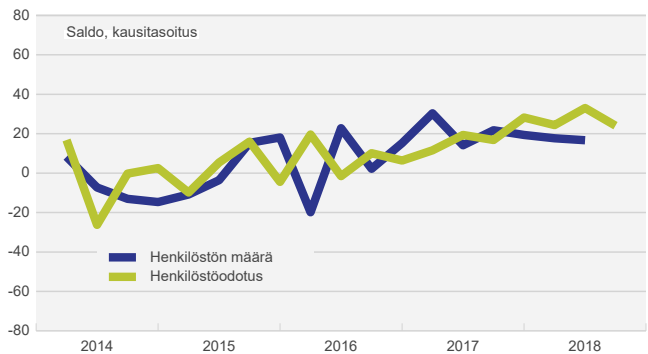
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tieto- ja viestintäpalvelut

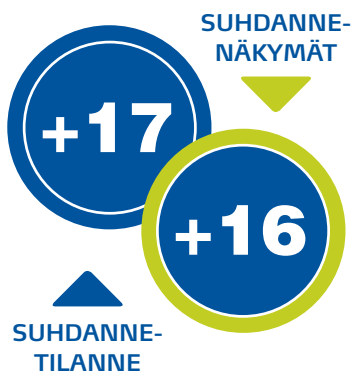
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	41	23	42	45	32	22		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	41	39	47	40	37	31		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	38	12	22	16	29	13		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	18	25	24	36	22		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	58	33	56	54	65	65		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	34	18	38	40	50	42		
puute kapasiteetista	0	0	0	2	0	4		
riittämätön kysyntä	22	14	20	16	16	20		
rahoitusvaikeudet	2	2	4	2	0	3		
muu este	3	3	0	0	2	4		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	1	17	11	13	31	18		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	37	31	33	25	14	1		

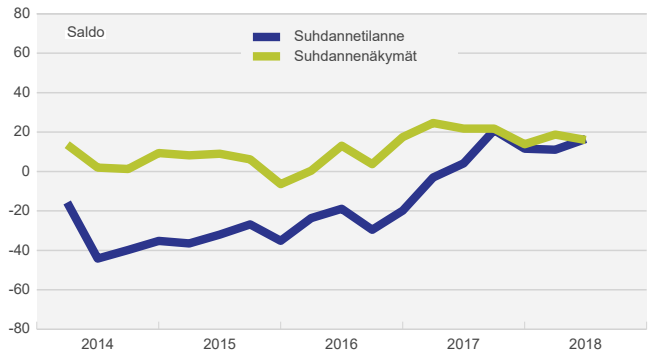

Kiinteistöpalvelut

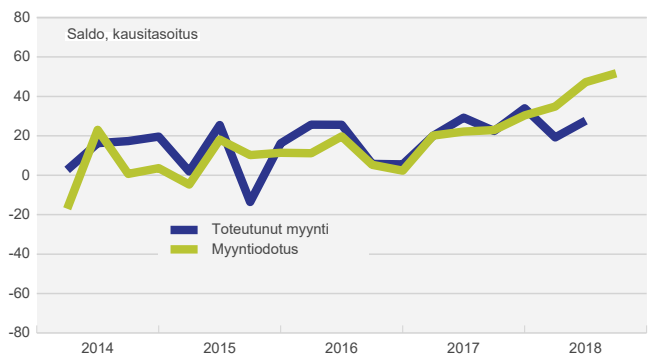
- Suhdanteissa ei ole tapahtunut muutoksia alkukesän aikana: suhdannetilanne oli heinäkuussa yhä tavanomaista parempi
- Myynti lisääntyi hieman huhti-kesäkuussa
- Loppuvuoden myyntiodotukset ovat hyvin myönteiset
- Henkilökunnan määrä on hienoisessa nousussa – rekrytointivaikeudet yleisiä
- Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat suotuisat (saldoluku +16)

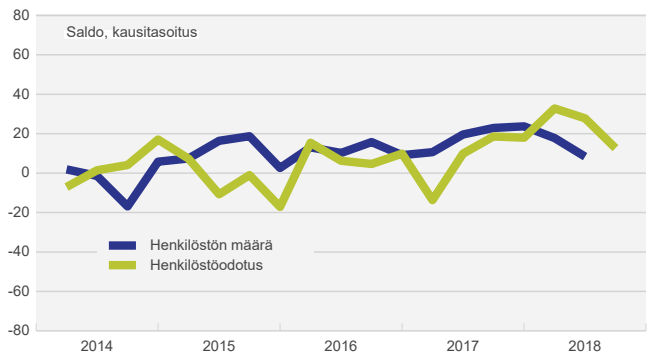
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

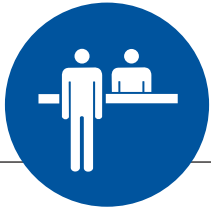

Kiinteistö- palvelut

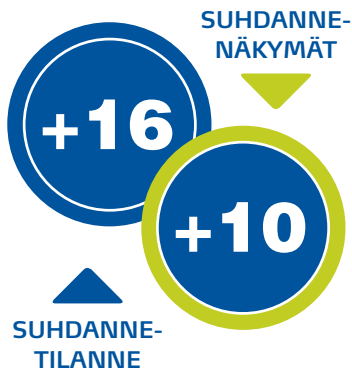
Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	21	30	23	34	19	28		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	23	22	30	35	48	51		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	11	35	16	16	17	23		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	11	10	28	47	5		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	34	43	55	54	45	41		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	27	39	42	39	41	41		
puute kapasiteetista	0	0	3	0	0	0		
riittämätön kysyntä	6	4	3	12	9	0		
rahoitusvaikeudet	0	5	4	4	6	0		
muu este	0	0	4	7	0	0		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-3	4	22	11	11	17		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	25	22	21	14	19	16		

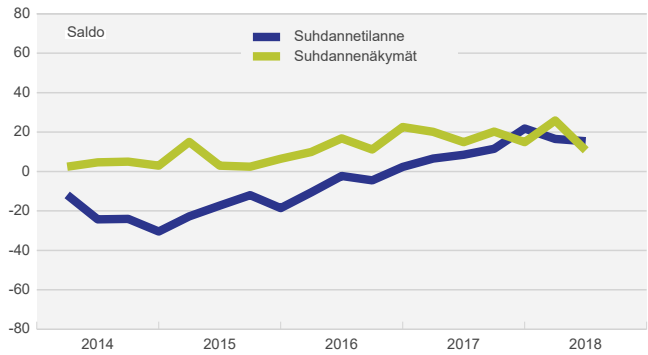

Muut palvelut

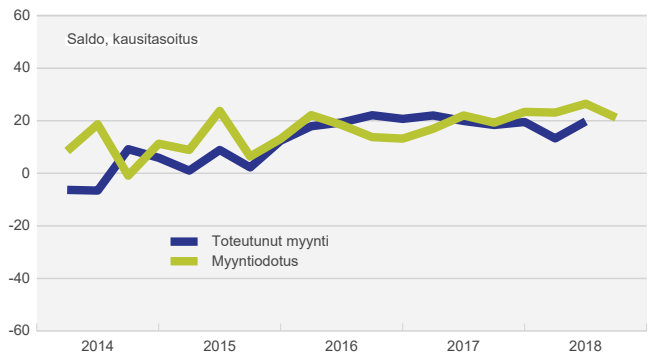
- Suhdannetilanteen kuvataan pysyneen kevään jälkeen ennallaan hieman keskimääräistä vahvempaan
- Myynti lisääntyi toisella vuosineljänneksellä, odotukset loppukesälle myös myönteisiä
- Rekrytointivaikeudet ovat yleisiä
- Yleiset suhdanneodotukset ovat hieman kevään tiedustelua varovaisemmat, mutta suhdanteiden odotetaan yhä paranevan (saldoluku +10)
- Toimialaan kuuluu Suhdannebarometrissa mm. opetus-, sosiaali- ja terveystyöalojen yrityksiä

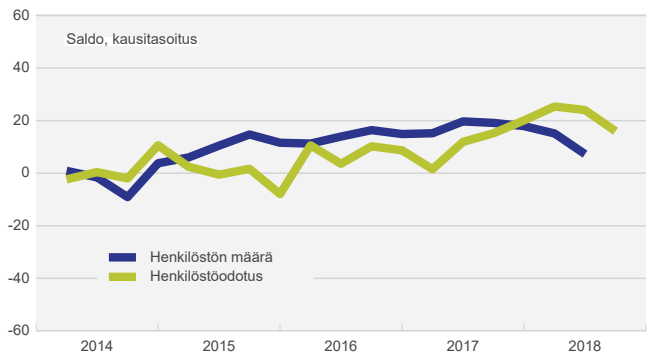
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Muut palvelut

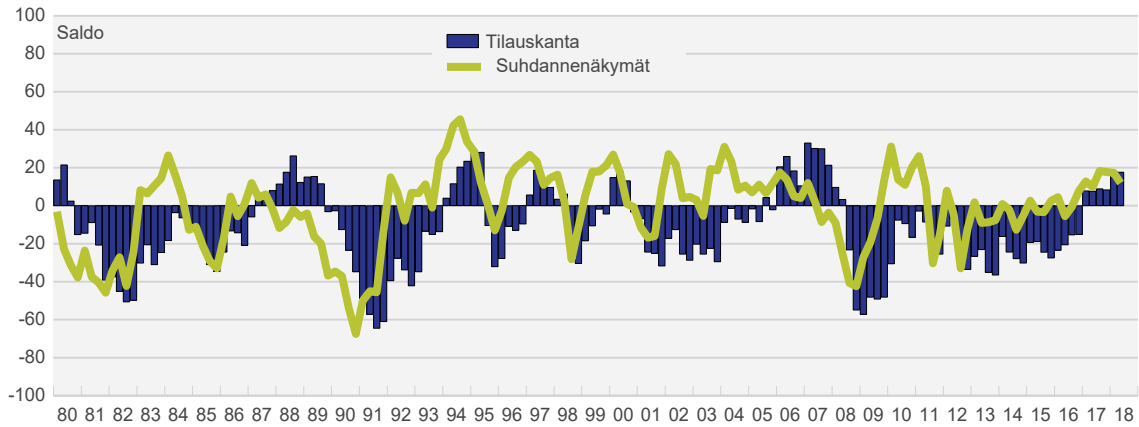
Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2017				2018			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	22	20	19	20	13	20		
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	22	19	24	23	26	21		
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	18	29	11	15	17	17		
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	10	17	25	35	11		
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	49	42	60	58	65	57		
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	26	34	29	44	39		
puute kapasiteetista	1	1	3	3	4	2		
riittämätön kysyntä	15	13	20	20	14	14		
rahoitusvaikeudet	2	3	4	2	4	2		
muu este	3	4	6	9	5	4		
Suhdannetilanne tällä hetkellä	7	8	12	21	17	16		
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	21	15	21	15	26	10		

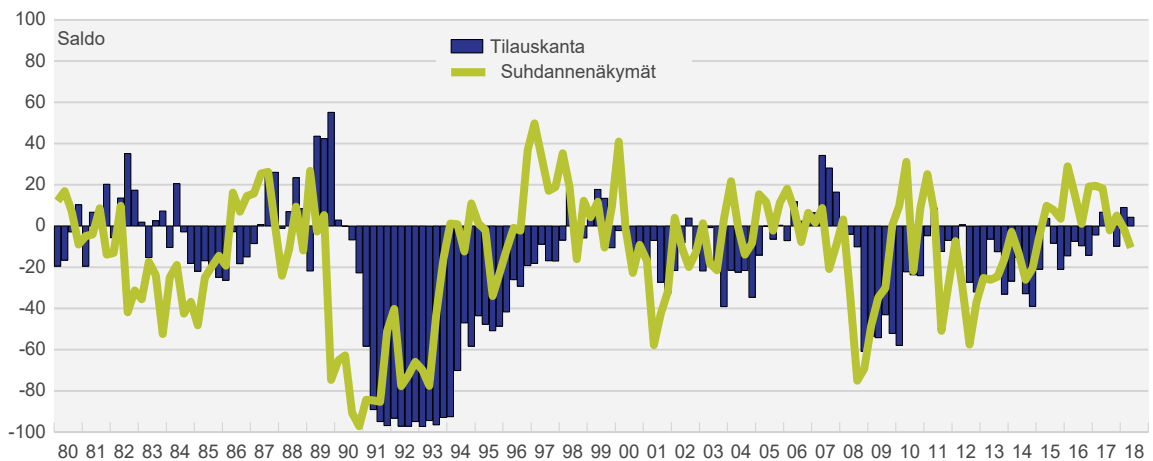

Pitkiä aikasarjoja

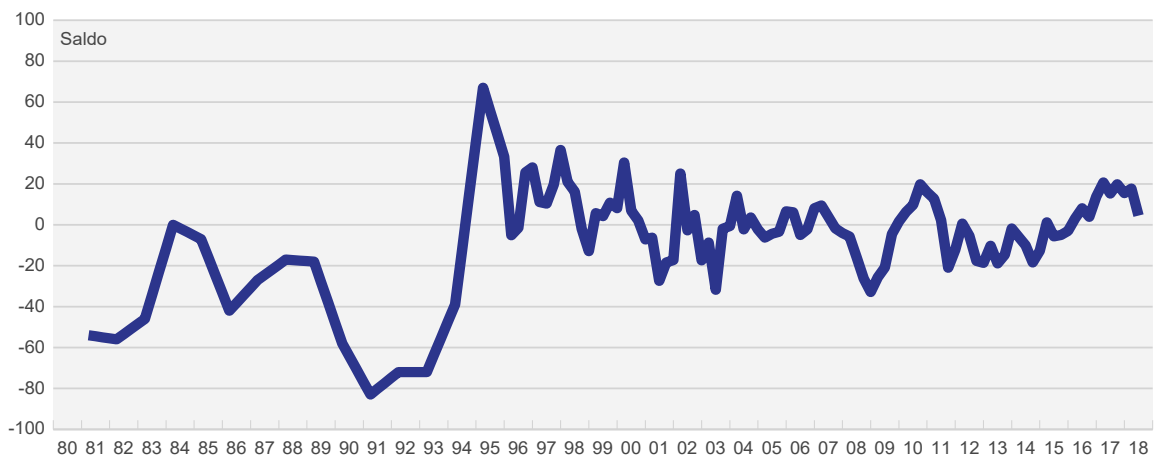
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

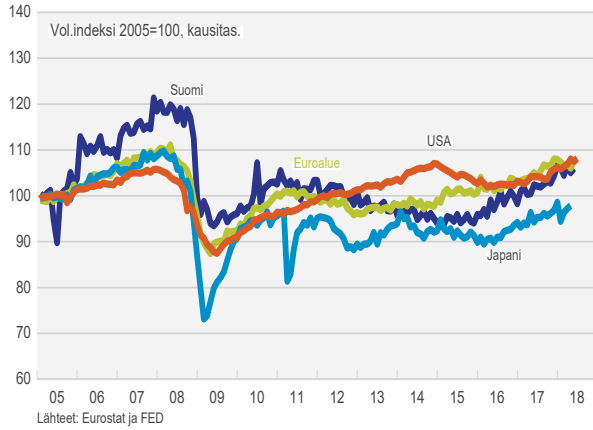
Palvelujen suhdannenäkymät

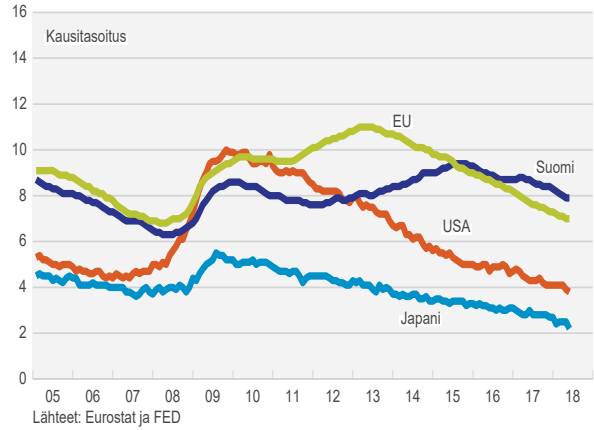

Taustatietoa taloudesta

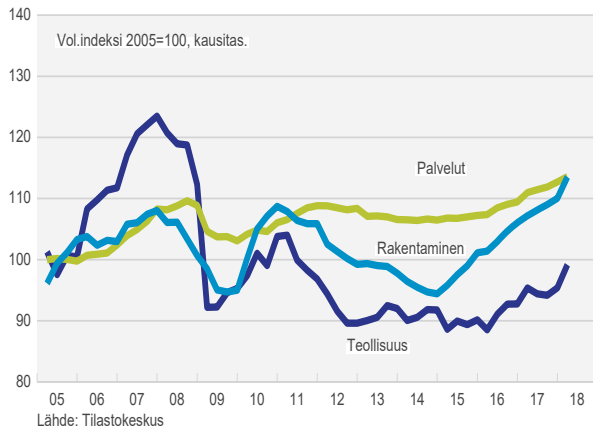
Teollisuustuotannon kehitys

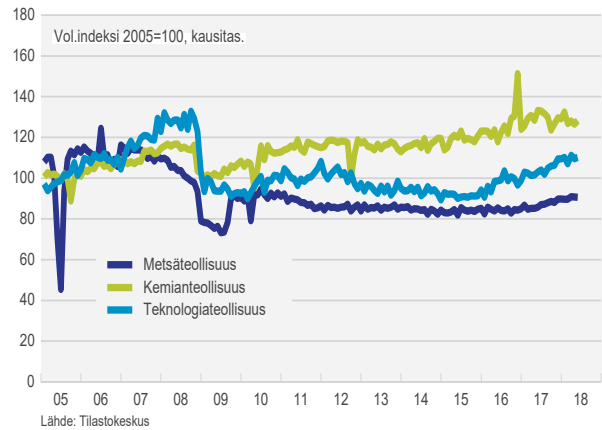
Työttömyysaste, %

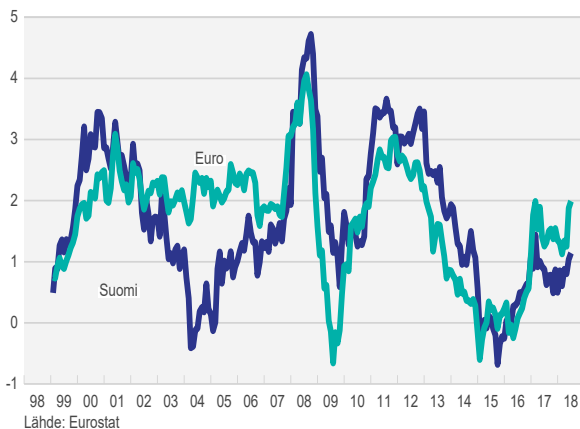
Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

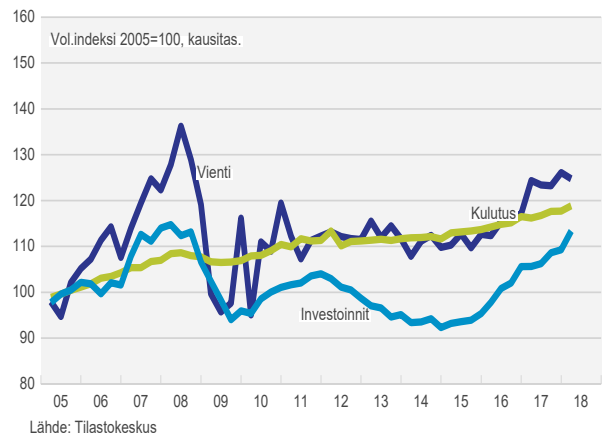
Teollisuustuotanto päätoimialoittain

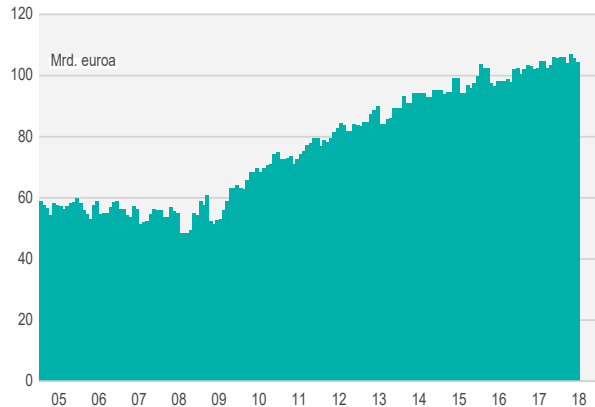
Inflaatio

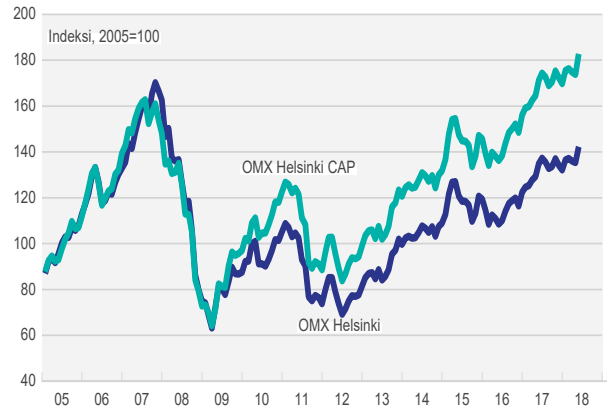
Kysynnän päätekijät

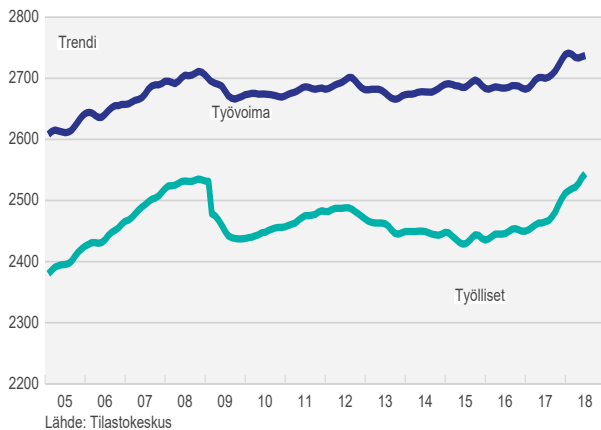
Valtionvelka

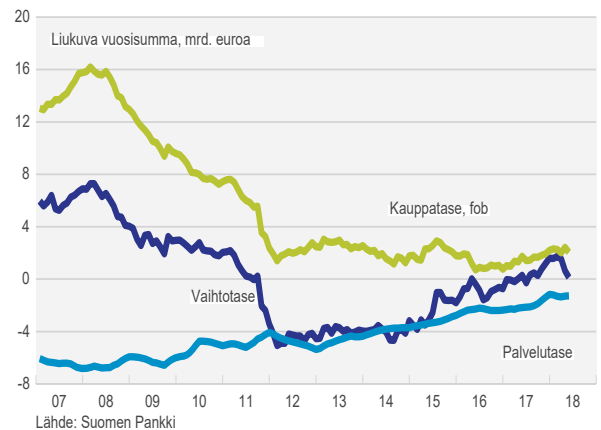
Pörssikursseja

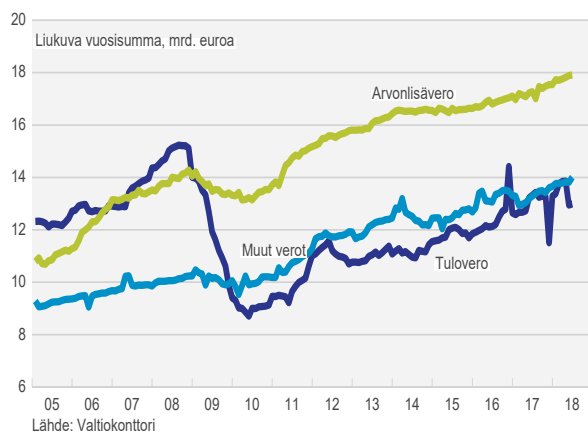
Työvoiman kysyntä ja tarjonta

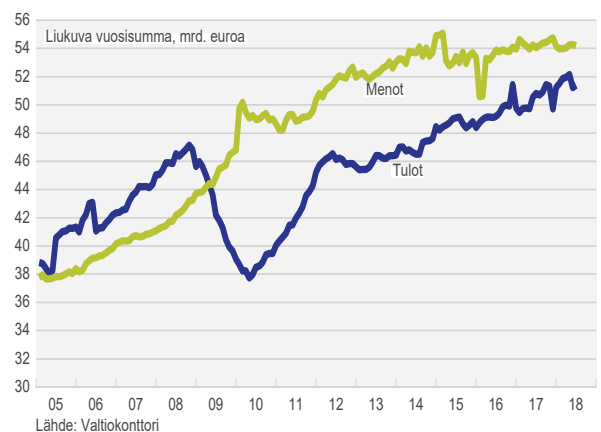
Ulkomaankaupan taseet

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

Valtiontalouden tulot ja menot

Suhdantiedustelumenetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdantiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tuloksista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukausittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdantiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vasta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdantiedustelun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **heinäkuussa 2018**. Siihen on vastannut **1 169 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa yli **240 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vastaajayritysten luokittelumiseksi toimialoille on käytetty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suhdannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni. Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen historiatiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedoista on PT:n suhdantiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa Euroopan komission suhdantekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Euroopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdantiedusteluista

Suhdantiedusteluilla selvitetään yritysjohton näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käännepeisteitä. Tyypillisesti suhdantiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa taluskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyseyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yrityskohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdolla ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoittain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 - 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Raportti internetissä:
www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Johtaja, pääekonomisti
Penna Urrila
Puh. 040 570 7860
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 040 551 8136
etunimi.sukunimi@ek.fi

EK 2018

